

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

—●—
29 Haziran 2022 Çarşamba
22'nci Toplantı
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ ile Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıklarının 5/7/2022 tarihine ertelenen 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları denetim toplantısının 1/7/2022 Cuma günü yapılacağına ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.-Devlet Malzeme Ofisinin (DMO), 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.-Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

29 Haziran 2022 Çarşamba
22'nci Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.38'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ ile Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıklarının 5/7/2022 tarihine ertelenen 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları denetim toplantısının 1/7/2022 Cuma günü yapılacağına ilişkin açıklama yaptı.

Devlet Malzeme Ofisinin (DMO), 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri yapılarak ibra edildi.

Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri yapılarak ibra edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 30 Haziran 2022 Perşembe günü Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ ile bağlı ortaklıklarının 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için saat 17.54'te toplantıya son verildi.

29 Haziran 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.38

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ ile Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıklarının 5/7/2022 tarihine ertelenen 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları denetim toplantısının 1/7/2022 Cuma günü yapılacağına ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Komisyonumuzun denetim çalışmaları kapsamında Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ ile Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıklarının 5/7/2022 tarihine ertelenen 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları denetim toplantıları 1 Temmuz 2022 Cuma gününe alınmıştır. Bu kapsamda Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku 1'inci kat 3 no.lu Toplantı Salonu'nda saat 14.30'da Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin, saat 16.00'da ise Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıklarının 2019 ve 2020 yılları denetim toplantıları yapılacağı hususunu bilgilerinize sunarım.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.-Devlet Malzeme Ofisinin (DMO), 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını ben rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli katılımcılar; Sayıştay Başkanlığının Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü 2019 ve 2020 yılları denetim raporları ve Sayın Komisyonunuzca gerçekleştirilecek denetim programı kapsamında, Genel Müdürlüğümüz hakkında kısaca bilgi verdikten sonra, faaliyet sonuçlarımız, çalışmalarımız ve hedeflerimiz hakkında bilgi arz edeceğim.

Devlet Malzeme Ofisi, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi bir kamu iktisadi teşekkülüdür. Merkezî satın alma işlevini, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na ve bu kanunun istisnaları düzenleyen 3'üncü maddesinde 2022 yılı için belirlenmiş 33 milyon 494 bin 82 TL tutarın altındaki alımlarda ise DMO mevzuatına göre yerine getirmektedir. DMO, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını 3 farklı tedarik yöntemiyle karşılamaktadır. Katalogda ve stokta bulunan ürünler e-satış portalimizden satışa sunulmakta, portalde yer almayan ürünler de müşteri talebi üzerine ayrıca ihale yapılarak tedarik edilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli katılımcılar; DMO tarafından merkez ve taşra birimlerimizce sunulan merkezî tedarik hizmetleriyle yılda yaklaşık olarak 8.200 müşteri kuruma, 1.500 tedarikçiden 35.500 ürün çeşidi sağlanırken, kamuda referans fiyatların oluşmasına katkıda bulunulmakta, böylelikle fiyatlar arasındaki farklılıklar önlenerek kamuya alınan malların piyasa fiyatları disipline edilmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün 2019 yılında 3 milyar 469 milyon 222 bin TL olan satış tutarı, 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 155 oranında artış göstererek 8 milyar 875 milyon 143 bin TL olmuş, sağlık alımlarında DMO'nun rolünün artmasıyla birlikte, 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 306 yükselişle 36 milyar 43 milyon 731 bin TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı toplam satışlarımızın yüzde 53,7'si katalog, yüzde 44,2'si müteferrik ve yüzde 2'si de stok satışlarından; 2020 yılı toplam satışlarımızın ise yüzde 64'ü katalog, yüzde 35'i müteferrik ve yüzde 0,5'i stok satışlarından; 2021 yılı toplam satışlarımızın da yüzde 59,9'u katalog, yüzde 39,9'u müteferrik, yüzde 0,2'si de stok satışlarından oluşmuştur. Bu saydığımız satış verisi ve Kamu İhale Kurumu verilerine göre, 2021 yılında -doğrudan temin ve istisna kapsamındaki alımlar hariç olmak üzere- yaklaşık 54 milyar TL tutarında gerçekleşen kamu mal alımlarının yüzde 65'i Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla tedarik edilmiştir.

Bu noktadan sonra sizlere DMO'nun rolü ve faaliyetlerine yönelik düzenleme, çalışma ve hedeflerimizi arz edeceğim. Bilindiği üzere, 2021-2023 dönemi Yeni Ekonomi Programı'nda Devlet Malzeme Ofisinin ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezî satın alma kurumuna dönüşümünün sağlanacağı belirtilmiştir. On Birinci Kalkınma Planı politika tedbirlerinde de Tekno Katalog'un geliştirilmesi ve DMO tarafından tedarik edilen makine ve teçhizat ürünlerinde yerliliğin artırılması hususuna yer verilmiştir. Bu kapsamda devam eden çalışmaların yanında, kamu alımlarında tasarruf ve yerleşmenin sağlanması ve de hizmet kalitemizin yükseltilmesi amacıyla öncelikle 25 Aralık 2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 1899 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla Genel Müdürlüğümüzün ana statüsü güncellenerek yürürlüğe konulmuştur.

Merkezî ve toplu alımların oluşturacağı tasarruf çıktısı göz önüne alınarak üst politika hedefleri doğrultusunda ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz gibi stratejik ürün grupları ile taşıt alımı, taşıt kiralama, akaryakıt alımı başta olmak üzere, Devlet Malzeme Ofisinin merkezî alım rolünün güçlendirilmesine ilişkin gerekli yasal düzenlemeler ve geliştirme çalışmaları hayata geçirilmektedir. Bunları şöyle özetlemek mümkündür: Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi hususunda 19 Ocak 2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı himayelerinde Tedarik İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında, malzemelerin çerçeve anlaşma imzalanan tedarikçiler arasında

elektronik ihale yapılmak suretiyle tedarik edildiği “Sağlık Market” uygulaması belirlenen ürün gruplarına göre kademeli olarak hayata geçirilmiştir. Uçtan uca dijital platform üzerinden toplulaştırılmış hızlı ve şeffaf e-ihalelerle kaynakların etkin ve verimli kullanımına odaklanan “Sağlık Market” uygulaması kapsamında 81 ilde yer alan 880 kamu hastanesi ve 46 üniversite hastanesi bulunmaktadır. Uygulama kapsamında 2020 yılında yaklaşık 120 bin, 2021 yılında ise yaklaşık 530 bin adet elektronik ihale gerçekleştirilerek toplamda piyasa fiyatlarına göre önemli oranda tasarruf sağlanmıştır. DMO üzerinden 2020 yılında yapılan 4,3 milyar TL tutarındaki sağlık alımlarının 2,35 milyar TL’si ve 2021 yılında yapılan 28,9 milyar TL tutarındaki sağlık alımlarının ise 9,5 milyar TL’si “Sağlık Market” üzerinden karşılanmıştır. Bu meblağlara DMO aracılığıyla temin edilen Covid aşısı başta olmak üzere, çeşitli aşı, ilaç ve tanı kitleri gibi kritik ürünler de dâhildir. Ayrıca, Devlet Malzeme Ofisi ile Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) arasında Sağlık Bakanlığı tarafından kanser tanı ve teşhisinde kullanılmak üzere TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisinde üretilen radyofarmasötik ürünlerin DMO aracılığıyla temin edilmesi amacıyla 9 Ocak 2020 tarihinde protokol imzalanmış olup söz konusu ürünler de kamu hastanelerimizde kullanılmaya başlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının bir diğer önemli ve sürekli ihtiyacı olan akaryakıt tedariki amacıyla 2020 yılından itibaren finansal aracılık hizmeti faaliyetine başlanmıştır. Buna göre, yapılan ilk ihale neticesinde pompa fiyatları üzerinden yüzde 11,37 olarak uygulanan indirim oranı 30 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilen ihalede yüzde 15,28 olarak belirlenmiştir. Bu hizmetten yararlanan kamu kurum ve kuruluşları Kamu Akaryakıt Taşıt Otomasyon Sistemi’miz (KamuTOS) üzerinden akaryakıt tedarik süreçlerini, tüketim ve kayıtlı taşıt bilgilerini elektronik ortamda izleyebilmekte ve yönetebilmektedir. Bugün, yaklaşık 95 bin taşıtlı kayıtlı bulunduğu KamuTOS’un işlem hacmi 2 milyar TL’ye yaklaşmış ve şimdiden 220 milyon TL civarında bir tasarruf elde edilmiştir. Daha fazla kamu kurum ve kuruluşunun sisteme dâhil olmasıyla kamu adına sağlanacak tasarruf da artmış olacağından 100 bin kayıtlı taşıt sayısı hedefimize ulaşma yönündeki çalışmalarımız sürmektedir.

Taşıt grubunda da Orman Genel Müdürlüğü ihtiyacı 1.650 adet yangın söndürme ekipman monteli ilk müdahale aracı için 2020 yılında Genel Müdürlüğümüzce düzenlenen ihalede yüzde 37 indirim alınarak yaklaşık 155 milyon TL tutarında bu toplu alımdan tasarruf sağlanmıştır. Ülkemizin yaşadığı doğal afetlerde en temel ihtiyaçlardan biri olan çadır temini konusunda girişimlerde bulunulmuş, bu kapsamda, Kızılay Çadır AŞ’nin 12 farklı çeşit çadırı 2020 yılında elektronik satış portalimizde yerini almıştır. Bir diğer önemli iş birliğimiz Eti Maden İşletmeleri tarafından üretilen BORON doğal mineralli temizlik ürünlerinin yine satış portalimize dâhil edilmesi ve akabinde de yine bu tarz ürünleri satış portalimize ilave ederek kamuda üretilen ürünleri de yine elektronik satış portalimize taşımış bulunmaktayız.

Bütün bu gelişmelere ek olarak, sona ermesi tüm dünyaca beklenen pandemi sürecinde Genel Müdürlüğümüz cerrahi maske, eldiven, önlük, gözlük, koruyucu tulum gibi acil malzeme ihtiyaçlarının temini ve dağıtımı konusunda taşra teşkilatı ve depolarının yanında lojistik tecrübesini de seferber ederek güçlü bir organizasyon sergilemiştir. Bu kapsamda, kamu kurum ve kuruluşlarının yanında Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler ile üniversite hastanelerinin yaklaşık 1 milyar TL tutarındaki malzeme ihtiyacı tedarikçi firmalara hibe karşılığı ihracat izni verilmek suretiyle ücretsiz olarak karşılanmıştır. İlâveten, yine Covid döneminde sahra hastanelerinin tıbbi malzeme ve cihaz ihtiyaçları ile Covid-19 tanı kitleri, ilaç ve aşıları da Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla tedarik edilmiştir.

Pandemi sürecindeki tedbirler arasında yer alan uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç sahibi öğrencilere Fatih Projesi kapsamında tablet bilgisayar dağıtılması amaçlanmış olup 12 Ekim 2020 tarihinde Genel Müdürlüğümüz ile Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Tablet Bilgisayar Alımı Protokolü kapsamında 669.157 adet tablet yine en uygun fiyattan ve en hızlı şekilde dağıtılmıştır.

Bir yandan kamu yararı ve müşteri memnuniyeti odaklı bir yaklaşımla bu önemli faaliyetleri gerçekleştiren bir yandan da Genel Müdürlüğümüzün 2020-2024 stratejik planında yer alan amaç ve hedefleri doğrultusunda elektronik altyapısı güçlü, daha rekabetçi, şeffaf, hızlı ve etkin işleyen bir model kurulması çalışmaları sürdürülmektedir. Buna göre, ortak ve toplu alıma yönelik satın alma yöntemleri geliştirilerek ve sektörel uzmanlık modeline geçilerek kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, AR-GE faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilerek kamu alımları yoluyla sektörde yeniliğin, inovasyonun, yerliliğin, girişimciliğin, teknoloji transferinin ve sürdürülebilir tedarikin desteklenmesi, operasyonel süreçlerin tamamının elektronik ortama taşınarak e-ticaret kullanımının hızlandırılıp yaygınlaştırılması ve dijital dönüşümün gerçekleştirilmesi, bilişim altyapısının güçlendirilerek veriye dayalı karar destek sistemlerinin geliştirilmesi, çözüm odaklı ve sürekli iyileştirme temelli bütüncül bir yaklaşım izlenerek kurumsal etkinliğin ve kapasitenin artırılması hedeflenmektedir.

Planlanan faaliyetlerimizin başında, 27 Aralık 2019 tarihli 30991 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1945 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı’nın, alım garantisi uygulamasını düzenleyen 7’nci maddesi uyarınca DMO tarafından 31 Aralık 2035 tarihine kadar kademeli olarak 30 bin adet elektrikli yerli otomobil alınması gelmektedir. Buna göre Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ (TOGG) ile 17/3/2020 tarihinde protokol imzalanarak 2023 yılında 500 adet SUV alımıyla başlamak üzere 9.500 adet SUV, 15.750 adet sedan ve 4.750 adet MPV/VAN alımı planlanmıştır.

Bahse konu hedeflerimize yönelik yürüttüğümüz diğer önemli çalışmamız ise katalog sisteminin geliştirilmesidir. Zira 2020 yılında 1,8 milyar TL olan elektronik satışlarımız 2021 yılında yüzde 55 artışla 2,9 milyar TL olarak kaydedilmiş, 2021 yılı katalog ve stok satışlarımızın da yaklaşık yüzde 90’ı elektronik satış üzerinden gerçekleşmiştir. Genel Katalog, KOBİ Kataloğu, Cazibe Merkezleri Kataloğu ve Tekno Katalog uygulamalarımızla yerli üreticiye başvuru sürecinde kolaylığın yanında maliyet avantajları, küçük ve orta ölçekli üreticilere ve kamu pazarına hızlı erişim imkânı sağlamaktadır. Kataloğa giriş şartları iyileştirilerek tedarikçi sayısı ve ürün çeşidinin artırılmasına odaklanan çalışmalarımız hem kamu alımları hem de tedarikçiler arasında büyük fayda sağlayacaktır.

Tekno Katalog girişimciliği, teknoloji transferini, yeniliği, yerliliği kamu alımları yoluyla destekleyen ve girişimcileri satış odağında bir araya getiren bir platform olduğundan “On Birinci Kalkınma Planı’nda Devlet Malzeme Ofisi tarafından yürütülmekte olan Tekno Katalog uygulaması geliştirilecek ve kataloğa giren ürünlere ilave destekler sağlanacaktır.” politika tedbirine yer verilmiştir. Bu kapsamda, girişimcilerin ticarileşme ve markalaşma süreçlerine katkı sunulması, kataloğa giren ürünlerin mevcut teşvik modellerine entegre edilmesi, yeni teşvik modelleri ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi, yerli ve millî ürünler lehine farkındalığın artırılması, ihracatı destekleyen bir kamu alım sistemi kurulması amaçlanmaktadır.

Yine, bu doğrultuda TÜBİTAK’la 11 Temmuz 2019’da ülkemizin kalkınması ve 2023 hedefleri doğrultusunda Millî Teknoloji Hamlesi’nde kritik önem taşıyan teknolojinin geliştirilmesini teminen Tekno Katalog platformunun güçlendirilmesine yönelik protokol imzalanmıştır. Yine, bu bağlamda

TÜBİTAK'a bağlı TEYDEB, AR-GE teşvikleri neticesinde geliştirilmiş ve kamuya satışı olan teknolojik ürünler DMO Tekno Katalog platformuna dâhil edilerek girişimcilerin kamu alımlarından daha fazla pay alması sağlanmış, ticarileşme ve markalaşma süreçleri de desteklenmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli katılımcılar; Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü olarak daha önce olduğu gibi bundan böyle de faaliyet ve hizmetlerimizi daha etkin ve verimli bir şekilde yürütmenin gayreti içinde olacağımızı ifade eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı alt komisyon raporunda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı alt komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2645 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının İhtiyaçlarının Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünce Karşılanması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı gereği kamu idarelerince temini zorunlu olacak olan mal ve hizmetlerin tespit ve ilanı ile buna ilişkin usul ve esasların belirlenmesi için yetkili kılınan Hazine ve Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – 9/6/2020 tarih ve 2645 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının Genel Müdürlüğümüz ana statüsünde sayılan mal ve hizmetlerden Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek olanlarına ilişkin ürünlerin belirleme çalışmaları devam etmektedir. Öte yandan, Sağlık Bakanlığı ve üniversite hastanelerinin Sağlık Market kapsamında -"beşerî tıbbi ürün" diye ilacı kastediyoruz burada- ilaç ve tıbbi malzeme ihtiyaçları firmalarla düzenlenen çerçeve anlaşmalar kapsamında elektronik ihale yapılmak suretiyle karşılanmaktadır. Söz konusu elektronik ihalelerle sağlık tesislerinin ihtiyaç duyduğu beşerî tıbbi ürünlerin yüzde 90-95'i, tıbbi malzemelerin ise sektörde çok fazla sayıda ürün ve firma olması nedeniyle çerçeve anlaşma yapmak suretiyle sisteme girişler devam etmekte olduğundan yüzde 50-60 kadarı karşılanabilmekte olup bu kapsamdaki çalışmalarımız devam etmektedir. Dolayısıyla, ilaç ve tıbbi malzemelerin tamamının Sağlık Market kapsamında karşılanmaya başlanmasıyla alım zorunluluğu bu ürünler için uygulamaya alınabilecektir. Aynı şekilde, kamu kurumlarının ihtiyaç duyduğu akaryakıt ürünlerinin de Genel Müdürlüğümüz kanalıyla temini gerçekleştirilmeye başlanmış, madenî yağ ürünlerine ilişkin çalışmalara devam edilmekte olup söz konusu ürünlerin de sisteme dâhil edilmesiyle bu ürünler için kamu kurumlarına Genel Müdürlüğümüzden doğrudan alım zorunluluğu getirilebilecektir.

Öneri doğrultusunda, 29/11/2021 tarih ve 1460780 sayılı yazımızla Hazine ve Maliye Bakanlığına 2645 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince kamu idarelerince Genel Müdürlüğümüzden zorunlu olarak temin edilecek mal ve hizmetlerin tespit ve ilanı ile buna ilişkin usul ve esasların belirlenmesini teminen ortak bir çalışma grubu oluşturulması hususunda talepte bulunulmuş, Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğünün 6/1/2022 tarih ve 790844 sayılı cevabi yazılarında ise Cumhurbaşkanlığı kararı çerçevesinde DMO aracılığıyla temini zorunlu kılınabilecek mal ve hizmetlerin neler olabileceği konusundaki teknik çalışmanın Genel Müdürlüğümüzce yürütülmesinin söz konusu teknik çalışmanın tamamlanmasını müteakiben Bakanlığımızın ilgili

birimlerinin nezdinde gerekli girişimlerin yapılmasının daha uygun olacağını bildirmiştir. Bu doğrultuda Genel Müdürlüğümüzden temini zorunlu tutulacak mal ve hizmetler hususunda teknik çalışmalar devam etmektedir. Çalışmanın tamamlanmasını müteakip konuyla ilgili önerilerimiz kamu kurum ve kuruluşlarının Genel Müdürlüğümüzden zorunlu olarak temin edebilecekleri mal ve hizmetlerin belirlenmesine yönelik usul ve esasların ilan edilmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığımıza gönderilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var.

Sayın Yavuzyılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, bürokratlar, Sayıştayın kıymetli temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; hepiniz Komisyona hoş geldiniz.

Devlet Malzeme Ofisinin yaptığı ihale sistemi bazı soru işaretlerini üzerinde barındırıyor; geliştirilmeye açık, geliştirilmediği sürece de bazı sıkıntıları barındıran bir sistem. Aynı zamanda, Sağlık Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisinin sanki bu yapılan ihaleler ve alımlar konusunda da bazı noktalarda bir çatışma içinde olduğunu sektörle ilgili yaptığım araştırmalar esnasında tespit etmiş bulunuyorum. Yani Devlet Malzeme Ofisinin aslında yaptığı bu ihale sisteminin Sağlık Bakanlığıyla ilgili çeşitli harcama ve alımlarda devre dışı bırakılarak bu sistem üzerinden hareket edilmemesi yönünde bir gayret ve düşünce görüyorum.

Şöyle: Burada, en kritik konulardan bir tanesi, DMO’nun ihaleyi yapması ancak ihaleyi alan ve hizmeti veren şirketlere taahhüt ettiği sürenin içinde ödemelerini yapıp yapmadığıyla ilgili. Burada, döngü şöyle gerçekleşiyor: İhaleyi DMO yapıyor ancak ödeme döngüsü hazineden ilgili ihaleyle ilgili DMO’ya ödeme yapmak şeklinde değil; paranın aktarılması hazineden önce Sağlık Bakanlığına, sonra Sağlık Bakanlığından sağlık il müdürlüğüne, oradan da hastaneye aktarılması, hastaneden DMO’ya aktarılması ve DMO’dan da şirketlere aktarılması... Dolayısıyla, tabii, bu yol, başlı başına o kadar uzun bir yol ki ekonomik krizin olduğu bu dönemde hizmet veren bu şirketler açısından büyük bir sıkıntı. Sıkıntı bir süre sonra öyle büyüyor ki bu sefer ihaleye giren şirket sayısı azalmaya başlıyor, bu da eşit rekabet koşullarını ortadan kaldırıyor. Bir süre sonra ihaleye giren şirket sayısı o kadar azalıyor ki geriye sadece Türkiye’deki dolar ve avronun yükselmesinden etkilenmeyecek şirketler kalıyor. Yani kim kalıyor? Uluslararası şirketler veya sırtını uluslararası şirketlere dayamış -hani “dış güçler, dış güçler” diye ifade ediliyor ya- o “dış güçler” denilen şirketleri barındıran ülkeler veya doğrudan o ülkelere ait şirketler geriye kalıyor. Ve ne olmuş oluyor? Sektördeki sağlıkla ilgili -özellikle onun üzerinde duruyorum- yerli ve millî diğer firmalarımız veya girişimcilik ruhuyla büyümek isteyen şirketler yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Yani DMO’nun sistemine kayıt yaptıran belirli sayıda ihaleye girebilecek şirket oluyor ama ihaleye giriyorlar mı, girmiyorlar mı, ne yapıyorlar belli değil.

Şimdi, ben, size, sektörde yaptığım araştırma neticesinde, bu şirketlerin yaşadığı yani DMO’nun ihale sistemindeki eksikliklerden kaynaklanan bazı konuları aktarmak istiyorum. Devlet Malzeme Ofisi tarafından düzenlenen ihalelerde kurumun zarara uğramaması ve tedarik zincirinin bozulmaması için düzenlenen ihalelerin şeffaf, görülebilir ve izlenebilir olması gerekiyor. Teklif veren firmaların teklif ettiği tutarlar, ihalenin uhdesinde kaldığı firmaların sisteme kayıtlı diğer tedarikçiler tarafından görülebilmesi gerekiyor yani kimlerle yarıştığını da ihaleye giren şirketlerin bilmesi ve görmesi gerekiyor. İl sağlık müdürlüklerinin daha önce yapmış olduğu ihale kalemleri, katılan firmalar, verilen fiyatlar görülmekte, kurum menfaati gözetilerek fahiş rakamlara itirazlar yapılabilmekteydi. Dolayısıyla, verilen fiyatlar doğrultusunda rekabetin oluşması için sonraki ihalelerde verilecek fiyatlara

da bu durum bir baz teşkil ediyordu. Şu anki sistemde ise firmalar, sadece kayıt ettirdikleri ürünlerle ihaleye katılıyor, sadece uhdesinde kalan firmanın fiyatı görülüyor. Dolayısıyla, firma, kaç firmayla bu yarışa girdiğini göremiyor, bu da ihalenin şeffaflığı açısından bir soru işareti yaratıyor.

Devlet Malzeme Ofisi tarafından taahhüt edilen doksan günlük ödeme sürelerinin aksatılmaması gerekiyor ama biraz önce de bu ödeme döngüsünü ifade ettim; oldukça çok sayıda bakanlık ve kurum kuruluş giriyor, bu da bir o kadar yazışma demek, süre demek. Aynı zamanda da bu sürenin aksaması durumunda, hâliyle firmaların aleyhine de bir kur farkı doğuyor ve bu kur farkının da ödenmesi için teknik ya da idari olarak tedbir alıyor musunuz, bunu sormak istiyorum. Eğer bu şekilde bir sorun ortadan kalkarsa ithalatçı firmalar satışlarını yaptıkları ürünlerin karşılığını tahsil ettikleri zaman zarar etmeden de stoklarına bu ürünleri tekrar koyabilirler.

Bir de “kur garantili mevduat sistemi” diye bir sistem konuşuldu Türkiye’de ve hayata da geçirildi. Bu daha çok tabii, parası olanları koruyan bir sistem yani parası olmayan zaten bankada parası bulunmayan bir vatandaş açısından kur korumalı mevduat sistemi aslında bir anlam ifade etmiyor. Nasıl bir anlam ifade ediyor? Bankada zaten parası olan, doları olan, vesairesi olan kişilere, şirketlere garanti edilen ödeme tutarını bu parası olmayan vatandaşların ödemek zorunda kaldığı bir sistem. Yalnız, bu mevcut sistem, girişimcilere ve bu sektörü ayakta tutmaya çalışan yerli ve millî şirketlere yani belki yüksek sermayesi bulunmayan şirketlere, yabancı sermaye desteği almadan ayakta kalmaya çalışan şirketlere bir katkı sağlamıyor. Mevcut sistemin bu şirketleri ayakta tutması, yerli ve millî üretimin desteklenmesi bakımından da Devlet Malzeme Ofisi tarafından aslında kur taahhüdü şeklinde sektöre verilmesi, ihalelerin buna göre yapılması ve böylelikle de tedarikçi firmaların ithal ettiği ya da edeceği ürünlerde daha aktif rol alarak yabancı sermayeli global firmaların verdikleri çok yüksek fiyatlarla kurum zararını da ortadan kaldırıp rekabet edebilecek bir duruma gelecektir. Yani, uzun lafın kısası, Devlet Malzeme Ofisinin ihalesine yabancı bir şirket, yabancı menşeli yani zaten gelirini dolar ve avro üzerinden sağlayan bir şirket girdiğinde yerli ve millî olup da dolar ve avronun yükselişiyle zarar eden ve can çekişen bizim şirketlerimizle karşılaştığında âdeta ihaleleri kapatıyor ve yerli ve millî şirketler birdenbire bu şirketlerin hegemonyası altına giriyor. Devlet Malzeme Ofisi de bu şartnameleriyle onları korumadığı için, ihalelerde dövizle ilgili bir tedbir alınmadığı veya kur taahhüdü verilmediği için bu yerli ve millî şirketlerin de yok olmasına aracılık etmiş oluyor. Yani bu konuda bir çalışmanız var mı, bunu soruyorum. Kur taahhüdü veya dövize endeksli ihalelerde bu yerli ve millî şirketleri veya ihaleye girecek şirketleri korumaya yönelik olarak tedbir almak üzere bir çalışma yapıyor musunuz?

Hastanelere verilen ürünlerde Devlet Malzeme Ofisinin ürünlere ait teknik şartnameleri, Sağlık Bakanlığının şartnameleri. Ben daha önce alt komisyonda da sormuştum, önceki yıl da sormuştum yani “Bir üründe bir problem varsa Devlet Malzeme Ofisi bunun bir yerinde mi, kontrolünü yapıyor mu, denetliyor mu?” diye sormuştum. Özellikle “Bu coronavirusle ilgili çeşitli işte, dezenfektan, maske gibi konularda, bunların kontrolünü yapıyor mu?” diye sormuştum. Burada Devlet Malzeme Ofisinin ürünlerle ilgili doğabilecek bazı problemlerde devre dışında kalması yine çeşitli kurumlar, Sağlık Bakanlığı ve benzeri kurumlar ile yine ihaleyi alan ve hizmeti vermek durumunda olan şirketlerin bir şekilde karşı karşıya gelmelerini dahi güçleştiren, prosedürü uzatan bir sürece sokuyor. Dolayısıyla, Devlet Malzeme Ofisinin bu konuyla ilgili yine kendi bünyesinde uzman bir kadroyla bu konuyu desteklemesi ve Sağlık Bakanlığı ve bu firmalar arasında yani hizmet vericiler arasında bir görev alması söz konusu olabilir mi, bunu çalışıyor musunuz?

Yine, teknik şartnamede belirtilen çeşitli ürünler için kabaca bazı ifadeler ve tanımlamalar yapılıyor; işte, 20’lik, 30’luk, 40’lık vesaire gibi bir ürün tanımı yapılıyor. Ancak ölçüleri birbirinden değişik olduğu için bu ürünlerin, “20’lik, 30’luk, 40’lık” denilen ürünlerin bu ihale sisteminin içinde

plan stok planlaması ve fiyatlamalarının da yapılması oldukça zorlaşıyor ve yapılamıyor da. Her ürünün ayrı ölçülendirilerek stok kodlarının oluşturulması ve bu doğrultudaki fiyat planlamasının yapılması noktasında bir çalışmamız var mı?

Diğer taraftan, ihalelerde teslimat sürelerinin uzatılması gibi durumlar oluşuyor. Bu teslimat süresinin uzatıldığı durumların da daha şeffaf hâle getirilmesi gerekli yani bu teslimat sürelerinin uzatılmasının kişilere ve firmalara göre değil, belirli bir kalıba oturtulması gerekiyor. Aksi takdirde, bu durum, rekabet koşullarını ortadan kaldırıyor ve sanki belirli şirketlere bazı torpillerin uygulandığı gibi durumlar ortaya çıkıyor.

Yerli üretim yaptıklarını iddia eden birçok firmanın üretim kapasite raporlarının Devlet Malzeme Ofisi tarafından incelenmesi gerekiyor. Bu incelemeleri yapıyor musunuz, hangi sıklıkta yapıyorsunuz, hangi personelle yapıyorsunuz ve bugüne kadar, kaç firmanın üretim kapasite raporlarını temin ettiniz, incelediniz? Bunları, sizden -bir tablo olarak- hangi tarihte yaptığınızı sormak istiyorum.

Diğer taraftan, yıllık üretim kapasitesi 100 bin adet olan bir firmanın, 500 bin adet yerli üretim belgesiyle ihaleye girmesi konusunda da bir çarpıklık var. Bu çarpıklıkla ilgili tespitleriniz var mı? Bugüne kadar, bu doğrultuda yaptığınız incelemeler nedeniyle iptal ettiğiniz bir ihale var mı, bunu soracağım.

Diğer sorularımı da geneli üzerinde sorayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Sayın Genel Müdürüm, geneli üzerinde söz verdiğimizde Sayın Milletvekilimizin sormuş olduğu sorular ve değerlendirmelerle ilgili yanıtınızı o zaman yazılı veya sözlü verebilirsiniz.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu öneriyi izlemeye devam ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İzlenmesi yönünde öneriniz var yani “İzlemeye devam ediyoruz.” dediniz de. Sizin öneriniz mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu önerimizde yer aldığı gibi, söz konusu kararın uygulanmasıyla kamu alımları daha hızlı ve etkin bir şekilde tedarik edilecek, satın alma işlemleri merkezî düzeyde tek ve uzmanlaşmış bir kurum tarafından yerine getirilecek, ayrıca yerli ürünlerin alımı teşvik edilerek KOBİ’ler daha çok desteklenmiş olacaktır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, sadece görüşünüzü söyleyin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Dolayısıyla, bu öneriyi biz bu yıl da izlemeye devam ediyoruz.

Sayın Komisyonun takdirlerine sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sayıştay raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi yönünde çalışmalar sürdürülecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Var.

Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum.

Ben, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılından bugüne kadar Devlet Malzeme Ofisinin yaptığı ihalelerdeki ihale kesin sonuç belgelerini istiyorum; hangi tarihlerde, hangi ihale usulüyle, yaklaşık değer belirliyor musunuz, belirliyorsanız hangi yaklaşık değerler belirlenerek hangi şirketlerin, hangi rakamlarla yarışarak bir ihaleyi kazandığının ayrı ayrı tüm işler ve sektörlerdeki kesinleşmiş belgesini sizden talep ediyorum. Ortalama sektör bazlı olarak verebilirsiniz bunu yani ilaç alım ihaleleri, medikal ihaleler veya diğer konularla olan ihalelerde... Ödeme vadeniz ortalama kaç gün, bunları da sizden istiyorum yani ihaleyi yaptınız, ihalenin kesinleşmiş sonuç belgesini gönderdiniz, hizmeti aldınız ve onun parasını da ne kadar sürede ödediyseniz o ilgili ihale ile o süreyi ve tutarı da sizden talep ediyorum. Yani belirli bir rakamdan ihale edilmiş olabilir, daha sonra bu rakam yükseldiyse, adetler değiştiyse o güncel revizyonu da o kesinleşmiş ihale sonuç belgesinin yanında istiyorum. Yani uzun bir doküman ve belge istediğimi bilerek bunu söylüyorum, o yüzden lütfen, bunu mümkün olduğunca sadeleştirerek vermeyin; olabildiğince detaylı bir şekilde aktarmanızı istiyorum.

Bir de bir soru: Yani bu Devlet Malzeme Ofisinin kendi sisteminde yaptığı ihalelerin usul olarak bir tanımı var mı yani bunu usulen nasıl tanımlıyorsunuz? Aynı zamanda, hangi kanunlara tabi olarak iş ve işlemleri yürütüyorsunuz? Usulde aksayan ve sizi sadece belirli bir usulün içine sıkıştıran bir durum var mı? Bunu, usulü çeşitlendirmek, Devlet Malzeme Ofisinin bu anlamda yapacağı ihaleleri hem daha şeffaf hem de daha uygulanabilir ve verimli hâle getirip, kamu zararını ortadan kaldırıp rekabeti artıracak noktaya getirmekle ilgili çalışma yapıyor musunuz? Bu konuda çalışma yaptığınız kurumlar hangileri? Bu, şu anda uygulanan bir sistem, bu sistemi uygularken yani yaşadığınız -hani, her ne kadar denetliyoruz, genelde eleştiriler de getiriyoruz ama yani- sıkıntılar veya çözülmesi gereken konular varsa bunlarla ilgili de burada bize aktarırsanız bu doğrultuda biz de KİT Komisyonu olarak katkı vermemiz gereken yerlerde katkımızı verelim diyorum. Yani kurumlar arasında bir uyumsuzluk, işlemeyen noktalar varsa işler hâle getirmek için bir beyin fırtınasını da birlikte yapalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzılmaz.

Böylelikle, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcisi, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, tabii, önemli bir görevi ifa ediyorsunuz, özellikle kamu alımlarında son yıllarda ciddi rakamlar kaydetmeye başladınız. İşte, 2016 yılında kamu alımları 37 milyarla başlamışken şu an 58 milyar, 2021 yılında da bu 86 milyar. Özellikle 2020’den 2021’e rakamın bu kadar yükselmesinin sebebi nedir, onu öğrenmek istiyorum.

Devamında... Yerli satın almalar yaptığınız gibi -onu tam bilemiyorum- ithalat yoluyla da malzeme satın alması yapıyor musunuz? Toplam cirodaki yerli üretimin payı ne kadar, ithalatın payı ne kadar; onunla ilgili bilgi verebilir misiniz? Yaptığınız ihalelerde yerlileri koruma adına, Kamu İhale Yasası’nda yüzde 15 bir avantaj var, bu malzeme satın almalarında da bu avantaj var mı, yerli firmalar lehine bu avantajı kullanıyor musunuz? Özellikle medikal aletlerle ilgili satın almalar... Bizim Samsun da bu medikal aletler konusunda önemli bir üretim merkezi; gerek kamu hastaneleri gerekse üniversite hastaneleri ciddi oranda alacaklarının olduğunu zaman zaman ziyaretlerimizde bize ifade ediyorlar. Burada ifa ettiğiniz önemli bir görev aslında yani bu satın almaların tamamını eğer kamu kurum ve kuruluşları; özellikle hastaneler ve üniversite hastaneleri Devlet Malzeme Ofisi üzerinden alabilirse yerli sanayinin bu işten çok ciddi oranda korunacağını bundan önceki toplantılarda ifade etmiştik. İşte, doksan gün süreyle ödeme planınız vardı, bu ödemeleri doksan günlük süre içerisinde yapabiliyor musunuz? Yani özellikle bu medikalcilerden bahsediyoruz yine böyle uzun vadeli alacakları var mı? Geçmiş dönemde, tabii, belki sizin ilgi alanınız olmasa bile, kamu kurum ve kuruluşları “Gelin alacağınızın belli bir miktarından vazgeçin, onu da şu takvim içerisinde ödeyelim.” diyordu. Sizde böyle bir uygulama var mı?

Toplam medikal sektöründeki payınız ne kadar? Yani bütün bu organizasyonlara rağmen hastanelerin veyahut da kamu hastanelerindeki, üniversite hastanelerindeki Devlet Malzeme Ofisinin payı ne kadar? Bu kapsamda, başta da söylediğim gibi Samsun önemli bir merkez; Samsun’dan, Samsunlu üreticilerden şu ana kadar aldığınız medikal ürünlerin toplam cirodaki payı ne kadar?

Buna paralel olarak, özellikle, mesela mazot, benzin alımında çok ciddi iskontolar almışsınız. Hani bu sektörü biraz da ben biliyorum, 15 iyi bir rakam. Sizin müşterilerinizin önemli bir kısmı kamu, bunu madenî yağ ve bitüm de... Mesela, bitüm de belediyelerin ciddi oranda tükettiği; bu da mümkün olduğunca ithalata dayalı ama bugün, asıl fiyat rafineriler baz alınsa bile -gerek Irak üzerinden gerekse sınır kapılarından, Irak’tan özellikle geliyor bu, Suriye’den de bir miktar geliyor- arada çok ciddi farklar var yani bu alanda diyeyim ki yüzde 15’e yakın fiyat farkları var. Bitüm de belediyelerin her birinin tükettiği, hatta Karayolları da buna dâhil kamu sektörünün tamamına baktığınız zaman Türkiye’deki üretim yeterli olmadığı gibi, dışarıdan gelen -bitüm bazında bunu söyleyebilirim- fiyatı Türkiye’deki rafinerilere rağmen yüzde 15, yüzde 20 ucuz. Bu alanla ilgili de piyasaya girmeyi düşünüyor musunuz?

Yine, devlet son zamanlarda gelire endeksli senetler düzenliyor, burada da Devlet Malzeme Ofisini baz alıyor, yüzde 23’ü de garanti ediyor yani şu an diyor ki: “Biz size yüzde 23 gelir sağlamayı taahhüt ediyoruz.” Ama buradaki bilançolarınıza baktığımız zaman, 2020’de 322 milyon kâr açıklamışsınız, hizmet alımı, yapım işi, danışmanlık, mal alımı da dâhil toplam cironuz 172 milyar. Yani buradaki elde ettiğiniz kâra baktığınız zaman 322 milyon; 172 milyar da... Yani yüzde 2, yüzde 3 mertebesinde gibi duruyor. Yani bu yüzde 23 taahhüt edilirken, sizin bu kârlılığı... Zaten kamu görevi görüyorsunuz, yüzde 23’ü yakalama şansınız bana sorarsanız sıfır. O arada, o kâr marjıyla devlette mal satmanın kolay olmadığını düşünüyorum. Bu, sizin üzerinizde nasıl bir baskı oluşturuyor veya oluşturuyor mu veya bu iş sizi hiç mi ilgilendirmiyor? Bununla aranızda nasıl bir ilinti var? Ya, bu kâr marjlarının sağlanmayacağı verdiği rakamlarda zaten görünüyor yoksa... Çünkü bu daha fazla gerçekleşirse sanki önü açık gibi de... Tam, net olarak bilmemekle beraber kamu 23’ün daha üzerinde de kâr ederse

sanki bu gelire endeksli senetlerdeki verilecek kâr oranının daha yüksek olacağı söyleniyor ya da ben öyle anlıyorum. Sizin buradaki rolünüz nedir? Kurumun üzerinde bu GES’lerin nasıl bir etkisi var? Bunu rakamlarla ifade etmeniz mümkün mü?

Tabii “İstisnai Satın Almalar” başlığı var. Mesela, 4734’e göre bu açık ihale, zaten herkesin girebileceği ihalelerden bahsediyoruz. Doğrudan temin, onu ifade ediyorsunuz. Bir de istisna ciroda ciddi bir yekûn teşkil ediyor. Yani bu istisnaları biraz açar mısınız? Nedir yani “istisna” derken bir aciliyet mi var? Hani bazen afet durumu olur, salgın hastalıklar olabilir, bununla ilgili herhangi bir şeye ihtiyaç duyulmayabilir. Bizim, burada, tabii üzerinde durduğumuz... Sizin aynı zamanda başka bir göreviniz var yerli üreticiyi destekleme gibi. Hani yerli malı haftaları düzenleniyordu, “Yerli malı kullanmalı.” diye özel sloganları vardı; bunu da bir nevi destekleme gibi bir göreviniz var. Ciddi bir ürün portföyünüz var, 35 bin civarında bir ürün portföyünüz var. Dolayısıyla bu konuda malzeme standardizasyonu açısından olsun, malzeme kalitesi açısından olsun çok ciddi bir AR-GE’nizin olması gerektiğini ben düşünüyorum. Yani daha çok, siz bir üretim yapmadığınıza göre... Veya yapıyorsunuz da biz mi bilmiyoruz, onu da sormuş olalım. Yani siz daha çok -bizim anladığımız- satın alıyorsunuz ve bunu ihtiyaç duyan kurum ve kuruluşlara satıyorsunuz.

Bu arada, belki kalite kontrolü açısından bir laboratuvarınız -muhakkak- vardır. Satın almalar açısından belli standartları zaten yazıyorsunuz, listeleri yayınlıyorsunuz o katalogda, o standartlara uygun bir malzemeyi istiyorsunuz ama teslim edilen malzeme ile sizin aradığının, istediklerinizin arasında nasıl bir ilişki var? Ya, bu biraz da yönlendirici olur diye düşünüyorum çünkü şu an her ne kadar ihracat rakamlarımız artsa bile herkes kendi penceresinden bakıyor. Buna rağmen, bizim daha bu ay bile ithalat ile ihracatın arasında 11 milyar dolar fark var. Mümkün olduğunca burada en büyük görev de size düşüyor yerli malı kullanılmasına yönelik. Bu manada, AR-GE faaliyetleriniz de muhakkak olmalı, piyasayı da yönlendirmelisiniz. Mesela, en fazla neyi ithal ediyorsanız üreticilere “Ya, bunun üzerinde çalışın, gelin. Bakın böyle bir talep var, bunu sizden de alabiliriz.” gibi bir yönlendirici tarafınız da olabilir diye düşünüyorum. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Tabii, Türkiye’de bu ihalelerin tamamı TL üzerinden yapıldığı için, ithalata dayalı eğer siz de mal alıp satıyorsanız... O döviz rakamlarını biz de biliyoruz, mesela bu tür alışverişlerden, kur da bu kadar hareketliken sizin ben bu manada ithalata dayalı... Yani siz de satarken değişken fiyat mı veriyorsunuz?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Yok, euroyla ihaleye çıkıyorlar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Euroyla ihaleye çıkabiliyorlar mı; onu bilmiyorum yani şu an Türkiye’de çıkmamaları lazım normal şartlar altında artık euroyla, dolarla herhangi bir işin yapılmaması esas alınıyor. Çünkü Türkiye’deki emtia fiyatları aldı başını gitti yani siz de bu sektörün içindesiniz. Özellikle inşaat sektörünü bildiğim için söylüyorum; cam fiyatları, MDF fiyatları -siz de masa, sıra, sandalye alıp satıyorsanız- çelik fiyatları, boru fiyatları 2 katına 3 katına çıktı. Belki yerli ürünler konusunda o günkü maliyetler üzerinden alıp satabilirsiniz ama ithalata dayalı ürünlerde kur yerinde durmadığına göre bununla ilgili kurum, özellikle ithalata dayalı ticaretinde kârlı mı zararlı mı; bu konuyla ilgili de net rakamları ifade ederseniz memnun oluruz.

Bundan sonraki hedefleriniz açısından -bunu da duymak isteriz- ne düşünüyorsunuz; beş yıl sonra, on yıl sonra, on beş yıl sonra kurumu biz nerede göreceğiz? Yine, bu dar alanlarda müdahale, işte bu tıbbi medikal cihazlarda yaptığınız uygulamaları, buna benzer böyle tekel oluşturan, özellikle yabancılarla yerlilerin rekabet edemediği alanları tespit edip bununla ilgili bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Bu alanlardan bize biraz bahseder misiniz?

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Kâr eden bir kuruluş, bizim de zaman zaman sizlerle diyaloglarımız oluyor belediyeler üzerinden, bu hizmetleri de yerine getirmeye çalışıyorsunuz. İyi hizmet verdiğinizi ben düşünüyorum, zaman zaman da görüşüyoruz. Ben hepinize yaptığınız hizmetlerden dolayı da teşekkür ediyorum, bundan sonraki çalışmalarınızda da başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben de Deniz Yavuzıılmaz gibi başlayayım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, Sayın Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayın çok kıymetli temsilcileri; herkesi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Devlet Malzeme Ofisinin bugünkü görüşmelerini, alt Komisyon üyesi olarak bir konuda eleştirerek başlamak istiyorum. “Terzi kendi söküğünü dikemez.” gibi, Devlet Malzeme Ofisi de kira bedelinden kurtulamayan bir kuruluş olarak, bunca arazi varlığında, bunca toprak varlığında bir yer bulup da kendine o yeri bir türlü yapıp içine geçemediği ve yüksek kira bedeli ödediği bir noktada.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Arazileri devretti, hepsini.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Arazileri de devretti, biliyorum; onun için söylüyorum zaten.

Şimdi, bu Kartal ilçesi Çavuşoğlu Mahallesi 57 pafta 2.226 ada 14 no.lu parselde 6.772 metrekaare yüz ölçümlü taşınmaz üzerinde çalışmaların başlatılmaması nedeniyle kurumun kaybı büyüyor. DMO, son yıllarda çok sayıda mülkiyetini ya çeşitli kurumlara devretti, böylece kendisi de kiracı duruma düştü. Benim bildiğim şu: 2021 yılında aylık 311 bin lira kira ödüyor. 2021 yılının sonuna kadar -bunun toplamı- 23 milyon lira gibi oldukça büyük bir meblağ ödeme yapıldı. Biz, bunu KİT Komisyonunun muhalefet şerhinde belirttik, Deniz Yavuzıılmaz kardeşimle beraber imzaladık. Ayrıca, 2021’de kira bedeli buydu, 2022’de ne oldu bilmiyoruz yani aylık kira bedeli 311 bin liradan daha yükseldi mi, ne kadara yükseldi ve yıllık ne kadar ödeme yapacak? Devlet Malzeme Ofisi, bizim, özellikle Türkiye’deki bütün malzemeleri, Türkiye’deki kamu kurum ve kuruluşlarının malzemelerini, en kalitelisini, en ucuza sağlamaya çalışan ve bu konuda çaba sarf eden bir kurum olduğu için cebinden bu kadar paranın çıkmasını da anlamlandıramıyorum. Ev sahibi kimse o sizin oturduğunuz yerin, gerçekten sizden oldukça büyük rakamlar alıyor. Onun bir an önce düzenlenmesi ve düzeltilmesi noktasında, DMO’nun kendi yerine geçmesi noktasındaki önerimiz devam ediyor.

Ayrıca, 2019 yılında 47 milyon 162 bin, 2020 yılında 29 milyon 952 bin adet zarf basmışsınız. Şimdi, seçimler normal zamanında yapılırsa seçimlere bir yıldan daha az bir zaman kaldı, en geç haziranda yapılacak. Devlet Malzeme Ofisi olarak siz zarfları bastınız, seçimlere hazırsınız sanıyorum. Yani zarf olarak, oy pusulası olarak nedir durum? Sonradan olacak ama ona ilişkin kâğıt stoku yapıldı mı, onu merak ediyorum. Yani YSK’dan bu konuda zarf ve oy pusulası için bir talep aldınız mı? O konuda bir çalışma yürüyor mu yani bir siparişiniz var mı? Basılacak oy pusulaları özellikli mi olacak? Yani kâğıt açısından soruyorum bunu çünkü oy pusulalarının önümüzdeki seçimde çok önemli olduğu ve kopya edilemeyecek, taklit edilemeyecek kalitede olması gerektiği noktasında bir düşüncem var; özellikle onu söylüyorum. Oy kullanma kabini için Devlet Malzeme Ofisi bir ihale açtı mı? Bu ihaleyi açtıysa sonuçlandı mı? Buna ilişkin çabalarınız var mı? Yani seçim sathımailine son on bir ay, on iki ay kala bu konudaki çalışmalarınız hakkında bilgi rica ediyorum.

Ayrıca, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürünün, Yönetim Kurulu üyelerinin maaşlarına ilişkin kamuoyuna çeşitli iddialar yansıdı. Biz bu iddiaların, iddia olarak yer aldığını düşünüyoruz. Bu iddialarla ilgili birkaç sorum olacak, bunun netliğe kavuşması açısından bu da iyi olacaktır diye düşünüyorum. DMO Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyelerinin aldıkları ücretler ne kadardır?

Bugün milletvekillerinin aldıkları ücretler dâhil bütün ücretler kamuoyunda çok açıkça biliniyor, emekli milletvekillerinin, çalışan milletvekillerinin ne kadar aldığı biliniyor, genel müdürlerin ne kadar aldığı biliniyor, sizinkinin de bilinmesinde bir sakınca olduğunu düşünmüyorum. DMO Yönetim Kurulu üyelerinden uhdesinde başka kamu görevi olan var mı, onu bize açıklayın lütfen ve DMO Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyelerine ödenen ücretler hariç araç tahsisi, ikramiye, benzin, mazot gibi haklar var mı? Yani bu PTT’de, diğer kuruluşlarda, KİT’lerde gördüğümüz bir uygulama, DMO’nun bu konudaki uygulamalarını merak ediyorum.

Ayrıca, Devlet Malzeme Ofisinin çok uzun yıllardır Türkiye’de kamunun ve kamu idarelerinin, devlete bağlı bütün kurum, kuruluşlarının alışveriş ettiği bir yapı olarak ortaya çıktığı dönem acaba sona mı erdi? Yani o konuda DMO’dan alışveriş etmeyen ve DMO’dan mal ve hizmet almayan kamu kurum, kuruluşları var mı? Bunlar hangi yöntemi tercih ediyorlar? Kendi DMO dururken piyasadan daha ucuza mı, daha kaliteli mi, daha uygun fiyatlarla mı aldıkları için bazı ihalelerle alışveriş ediyorlar? Bu konuda sizin görüşünüz nedir? DMO’nun, ben, desteklenmesi ve Türkiye’de Devlet Malzeme Ofisinin, çok uzun yıllardır hizmet veren kuruluşun daha aktif ve etkin hâle getirilmesinin doğru olduğunu ve tasarrufa önem verilmesi gerektiği dönemde, DMO’nun da kendi iç yapısında bir tasarruf sistemini kurması gerektiğini düşünüyorum.

Beni dinlediğiniz için ve sorularıma yanıt vereceğiniz için çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, size de teşekkür ederim sözümü kesmediğiniz için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rica ederim.

Teşekkür ediyorum.

Daha önceden de kesmiyorduk Sayın Sertel yani süreyi kullanıyordunuz, her seferinde de söz veriyorum. Niye böyle bir şeye...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Teşekkür ediyorum yine yaranamıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, teşekkür edin de... Ben de teşekkür ederim bu teşekkürünüze karşılık ancak kesmiyoruz yani sözünüzü, rahat rahat konuşuyorsunuz.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Eskiden çok müdahale ediyordunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Efendim?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Eskiden ediyordu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, tabii yani edilmesi gereken yerde müdahale ediyoruz.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

Benim birkaç sorum olacak: Özellikle, kamuoyunda tartışılan kamu kurumlarının lüks araç kiralamasıyla ilgili tüm kamu kurumlarını kapsayacak ve sınırlandıracak bir çalışmanız var mı?

Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda revizyon gerektiğiyle ilgili kurumumuzun görüşü nelerdir?

Devlet Malzeme Ofisinin mal ve hizmet satışlarını takip edecek, talep verebilecek on-line bir uygulama projesi çalışması var mıdır? Varsa bu uygulama ne zaman devreye girecektir?

Kamu alımlarındaki DMO oranının artırılmasıyla ilgili kurumunuzun attığı adımlar ve gerçekleştirdiği projeler var mıdır, varsa nelerdir?

Kurumun kirada bulunan taşınmazı var mıdır? Kimlere kiraya verilmiştir? Getirisi ne kadardır? Ayrıca, kurumun kiracı durumunda kullandığı taşınmazlar var mıdır, nelerdir? Ödediği kira bedelleri nelerdir?

Yazılı verirseniz cevapları teşekkür ederim; tekrar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Devlet Malzeme Ofisi, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını 3 ayrı tedarik yöntemiyle karşılamakta. Katalogda ve stokta bulunan ürünler e-satış portalinden satışa sunulmakta, portalde yer almayan ürünler de müşteri talebi üzerine ihale yapılarak temin edilmektedir ancak hâl böyleyken kamuoyunda kurumun şeffaflığı konusunda soru işaretleri mevcuttur. Devlet Malzeme Ofisi tarafından gerçekleştirilecek alımlara ilişkin ihale ilanları ve katalog ilanları kurumsal internet sayfasında yayınlanmaktadır ancak kurum nezdinde tüm alım sonuçlarının ilan edildiği bir yapı hâlen mevcut değildir; bu da şüphe ve soru işaretlerine sebep olmaktadır.

Türkiye’de tıbbi cihaz ve medikal ürünlerin tedarikini sağlayan 10 bine yakın firma var. Bu firmalar 68 bin adet kalem, tıbbi cihaz ve ürününün teminini gerçekleştiriyor. Tıbbi cihaz ve medikal firmalarının hem Sağlık Bakanlığından hem de üniversite hastanelerinden uzun süredir alacaklarının temin edilmemesi üzerine, hastanelerimizde tıbbi cihaz ve medikal malzemelerinin temininde sıkıntılar yaşanmış ve Devlet Malzeme Ofisi Sağlık Market bu piyasada oyuncu, hatta oyun kurucu olabilmek için piyasaya girmişti. Devlet Malzeme Ofisi, Sağlık Market aracılığıyla Covid-19’la mücadele kapsamında aşı, maske, ilaç, dezenfektan ve tanı kitleri gibi kritik ürünlerin alımlarını gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda, 4,5 milyon adet koruyucu tulum alımı da yapmıştı. Kurum, alım yöntemi olarak doğrudan temin yöntemini sıklıkla kullanmaktadır, bu son derece suistimale açık bir durumdur. Kurum, maske ve enjektör ihalesinde de 4,5 milyon koruyucu tulum alımının ihale ilanında da “Kamu İhale Kanunu”ndan istisna olup Ofis satın alma konusu malzemeyi ihale edip etmemekte, kısmen ihale etmekte veya dilediği istekliye vermekte tamamen serbesttir.” duyurusu yapılmıştır. Maskeleri çıkartırsak Covid-19 sürecinde yaşananları unutmadık. Devlet Malzeme Ofisi o dönemde de Çin aşısını aracı şirket üzerinden aldığı eleştirileriyle gündeme gelmiş ve bu konuda yapılan açıklamalarınız kamuoyunda tatmin edici olmamıştır.

Şimdi, buradan sormak istiyorum: Devlet Malzeme Ofisi üzerinden 2020 yılında yapılan 4,3 milyar liralık sağlık alımlarının 2,35 milyar lirası ve 2021 yılında yapılan 28,9 milyar liralık sağlık alımlarının 9,5 milyar lirası Sağlık Market üzerinden sağlanmıştı. Bu meblağlara, Devlet Malzeme Ofisi aracılığıyla temin edilen Covid-19 aşısı başta olmak üzere çeşitli aşı, ilaç ve tanı kitleri gibi kritik ürünler de dâhildir. Bu alımların ne kadarı ihaleyle, ne kadarı kısmen ihaleyle, ne kadarı da dilediğiniz istekliden yapılmıştır? Bilindiği üzere, sağlık sisteminde hizmet vermekte olan firmalar kamu kurumlarından olan alacaklarının tahsilinde zorlanmakta. Hâl böyleyken Devlet Malzeme Ofisinin Sağlık Market alımlarının doksan gün gibi bir sürede ödemelerini gerçekleştireceği duyurulmuştu. Yeni bir sistem olarak düşünülen bu Sağlık Market Projesi’yle belirlenen sürelerde ödemeler yapılmakta mıdır?

Yine, bakıyoruz, sağlım alımı dışındaki ihalelerde şeffaf olmadığınızı ve aynı firmayı yaklaşık 130 ihaleyle tercih ettiğinizi görüyoruz. Burada bir örnek verelim: İktidar partisinin bir il başkanlığının içinde bulunan yönetim kurulu üyesi bir ismin ortak olduğu bilişim şirketi son dört yılda sizden 130 ihale

almıştır. Bakınız, bu ihaleler Gaziantep Bölge Müdürlüğünüz tarafından istisna kapsamında dağıtılmış ihaleler. Bu bir tesadüf müdür yoksa Gaziantep’te sadece bir firma mı sizin ihale kriterlerinize uygun firmadır?

Bir de Atila Bey’in sorduğu bir soru vardı, o soruya ben cevap vereyim çünkü buradan şeffaf bir bilgi alma şansınız olmayabilir. Malum, seçim yaklaşıyor, Devlet Malzeme Ofisi de Yüksek Seçim Kurulunun ihtiyacı doğrultusunda 2 farklı ihaleye çıktı. İlk ihale yalnızca oy verme kabininden oluşmuştu ama 2’nci ihale “kırtasiye malzemesi” adıyla yayınlanmıştı. İhalede beyaz, mavi ve sarı renkli çeşitli ebatlarda oy pusulası kâğıtları ile sarı renkli filigranlı oy zarfı kâğıtlarının alınacağı, teslim sürelerinin altı ay olduğu ve tekliflerin 15 Nisana kadar euro cinsinden verilebileceği bildirilmişti. Şunu sormak istiyorum: Devlet Malzeme Ofisi diğer ihalelerini de yabancı para üzerinden mi yapıyor? Bu ihalenin euro cinsinden verilmesinin sebebi nedir?

Bir de son olarak, ayrıca, Cumhurbaşkanlığı kararının 7’nci maddesiyle, belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Devlet Malzeme Ofisi tarafından 31 Aralık 2035’e kadar 30 bin adet yerli elektrikli otomobil alım garantisi verilmişti. Bu konudaki çalışmalarınız ne durumda? Bu alım garantileriyle ilgili olarak alacağınız araçları kamu kurumlarına nasıl bir yöntemle dağıtmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Şimdi söz sırası Deniz Yavuzylmaz Bey’de

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sunumda “Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ (TOGG)’la 17/3/2020 tarihinde protokol imzalanarak 2023 yılında 500 adet C-SUV alımıyla başlamak üzere toplam 9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN alımı planlanmıştır.” diyor. Buradaki adetleri neye göre belirlediniz? Adet belirlerken kullandığınız bilimsel parametreleri sizden öğrenmek istiyorum. Aynı zamanda, bu araçları hangi tutarla almak veya satmak gibi bir öngörünüz var yani işin bütçesi yönünde, planlaması yönünde veya ihaleye yaklaşık değer baz teşkil etmesi bakımından öngörünüz ne? Çünkü bu öngörü aynı zamanda buradaki adetlerle de bağlantılı olmalı. Öngörü yoksa adet de neye göre var? Bu parametreleri bize açıklamanızı istiyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Hocam.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hemen, kısaca, öncelikle DMO Sayın Genel Müdürü ve yönetimine “Hoş geldiniz.” diyorum, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın temsilcilerine de.

Tabii, bilanço yapısına baktım, özellikle onunla ilgili söz almak istedim. Bilanço yapısıyla ilgili, finansal durumunda önemli bir sıkıntı görünmüyor bu anlamda, onu belirtmek istiyorum ama “diğer bulgular” kısmını kaçırdım ben işin doğrusu. Orada bir bulgu vardı; o bulgu da özellikle muhasebe kavram ve ilkelerine uygun, “dönemsellik” kavramını içerecek şekilde bir uyarı var. Onu zaten mali tablolarda görmek mümkün. Kıdem tazminatı karşılıklarının mali tablolarda yer almadığını görüyoruz. Bunlar genellikle –sadece sizinle alakalı değil- tüm KİT’lerde önemli ölçüde karşımıza çıkan hususlar. Tahakkuk hesapları falan çalıştırılmış yani bir kısmı yapılmış anlaşılan, dönemsellikle ilgili şeyler ama bu konularla ilgili özellikle kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması -ki böyle bir kurumda son derece önemli, KİT’lerin tamamında önemli- genellikle arkadaşlar bu tür hususları tek düzen muhasebe

sistemi, vergi mevzuatında böyle bir zorunluluk olmadığına dayandırıyor ama buradaki mesele bir vergi muhasebesi konusu değil. Burada aslolan, finansal yapının da daha doğru, daha gerçekçi yansıtılması için önemli. Dolayısıyla o hususu ben bir hatırlatma ihtiyacı duydum.

Çok teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, kiralarla ilgili bahsedildi de ben geçen seneki Komisyonunda çok detaylı konuşmuştum bunu. Şimdi, sadece Genel Müdürlük ve diğer hizmet binalarınızla ilgili 2019 yılı için ödediğiniz KDV hariç kira bedel tutarı yıllık kaç liradır? Yine, Genel Müdürlük ve diğer hizmet binaları için 2020 yılında KDV hariç ödenen yıllık kira bedelleri ne kadardır? Yine, Genel Müdürlük ve diğer hizmet binaları için 2021 yılında KDV hariç ödenen yıllık kira tutarı ne kadardır? 2022 yılında da KDV hariç aylık kira bedelleriniz Genel Müdürlük ve diğer hizmet binaları için ne kadardır? Bunu yazılı olarak cevaplırsanız seviniriz.

İşlerinizde kolaylıklar diliyorum; başarılar.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Tuncer, teşekkür ederim.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevaplandırılması gereken konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını cevaplamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; not aldım, büyük bir kısmına burada cevap vermeye çalışacağım ama yazılı olarak cevap vereceklerimizi de ayrıca belirteceğim inşallah.

Şimdi, Sağlık Market Projesi öncelikle Devlet Malzeme Ofisinin spesifik bir projesi değil, bir sürü paydaşı olan –en başta Sağlık Bakanlığı, SGK- çok büyük, devasa bir proje yani senede 1 milyon fatura üreten, ciro olarak 20-30 milyarları bulması öngörülen, üniversite hastanesi ve Sağlık Bakanlığının 900 biriminin entegre bir şekilde ve dijital platformda alım yaptığı bir proje. Evet, Devlet Malzeme Ofisinde bu tıpla ilgili teknik bilgi, birikim şu an mevcut değil yani oluşmakta, iki yıldır yapıyoruz, bizzat işin içindeyiz. Dolayısıyla roller, görevler ve sorumluluklar da paylaştırılmış durumda. Teknik şartname sorumluluğu bu aşamada Sağlık Bakanlığına ait ama bu bir lojistik ve tedarik projesi aynı zamanda uçtan uca kabulleriyle, teslimleriyle, satış sonrasının planlanmasıyla çok ciddi planlama gerektiren bir iş. Sağlık Bakanlığında devasa bir ekip bu işle zaten meşguldü, fiilen de aslında büyük bir kısmına destek vermeye devam ediyorlar. Yaklaşık 30 bin civarında olan şartnameyi... Bugün bu şartname kirliliğini ortadan kaldırma adına bir standardizasyonu yaparak, daha kaliteli şartnameler ya da tekil bir firma ya da marka, modeli işaret eden şartnamelerden daha objektif, yerlileri de kapsayacak

şekilde düzeltmeler yaparak tek tek gidiyoruz. Şu aşamada 2.500-3.000 civarında şartnameyi bu sistem bir şekilde satın almaya başladı. Bununla ilgili bilgi birikimi de yavaş yavaş bizde oluşmakta ama şu anda tamamen, topyekûn hâkimiz desem çok iddialı bir şey olur diye düşünüyorum.

Bununla ilgili projeksiyonlarımız soruldu. Evet, özellikle Sağlık Bakanlığının bu konudaki ihtisasından daha fazla istifade etmek istiyoruz, yaklaşık 100-150 civarında bir teknik ekibi –doktor, eczacı ya da biyomedikalciyi- inşallah kurumumuzda görevlendireceğiz, Sağlık Bakanımız bu konuda bize destek verecek. Bu süreç içinde yavaş yavaş o “know-how”ın, o birikimin de DMO’ya geçeceğini düşünüyorum.

Şimdi, uçtan uca büyük bir proje, çok büyük dijital bir proje; bu, artık yabancıların da ilgi duymaya başladığı bir proje. Bu çapta da bir proje olduğunu ben zannetmiyorum, İngiltere’de biraz bunu andıran bir proje var, “National Health System”ın bir projesi var ama Sağlık Bakanlığı da bu süreçte... Aslında bu pandemi bu projenin çok hızlı büyümesini de tetikledi -biraz mecbur kaldık açıkçası yani hep beraber gece gündüz, belki bir ayda yapılacak işi bir haftada yapmak suretiyle- çok hızlı bir şekilde gelişim gösterdi proje ve ilaç hızlı bir şekilde, yüzde 95’ler seviyesinde bu sistemden alınır hâle geldi.

Medikal malzeme alanı ise çok daha devasa ve karmaşık bir alan. Yine, bazı vekillerimiz gündeme getirdi, evet, malzemeyle ilgili bir kalite kontrol laboratuvar sistemi DMO’da var ama bu daha çok temizlik malzemeleri, kırtasiye gibi belli alanlarla ilgili. Medikalle ilgili bir laboratuvar sistemi kurmak için 10 tane DMO yaratmamız lazım sadece bence, bana sorarsanız. O yüzden burada TİTCK’nin... Yani yine paydaşlarımız var bizim -ÜTS sistemi- İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun uzmanlığından yararlanıyoruz, onlar da destek veriyorlar. Ürünler zaten kayıtlı yani her şeyi belli olan regüle bir piyasa bu. Dolayısıyla bunun dijital bir şekilde, hızlı bir şekilde ticarileştirilmesi noktasında katkı sağlıyoruz biz de. Yol alınmasını sağladı diye düşünüyorum.

Yapısal sorunlar, evet, var, Sağlık Bakanlığından eskiden gelen yapısal sorunlar yani bu döneme mahsus değil. İşte feragat... Yine, bazı vekillerimiz gündeme getirdi, zaman zaman gündeme geliyor ama bunlar hep piyasanın bozulması ve disiplinden çıkmasıyla ilgili ortaya çıkan marazlar diye düşünüyorum. DMO sisteminde bunların hepsi ortadan kalktığı için, bir nevi yeni bir barış ilan edildiği için ve piyasa normal dengesinde olduğu için bunların hiçbirini tekrar gündeme gelmeyecek diye düşünüyorum. Mesela doksan güne yüzde 100 nispette uyuyoruz, şu an bekleyen hiçbir faturamız yok. Burada da SGK’yle yine ortaklık yapıyoruz yani devletin bütün ilgili kurumları hep birlikte çalışıyor. İlgili “web” servisler, arkada çalışan devasa bir dijital sistem var bu işle ilgili. Şu an medikalcilerden böyle bir şey duyacağınızı zannetmiyorum yani tam tersine genel bir memnuniyet olduğunu tahmin ediyorum. Büyük ölçüde bu doksan gün, piyasa regüle oldu, şu anki talepleri “Bunu niye otuz güne indirmiyorsunuz?” yani oradan buralara geldik, iki üç yılı bekleyen vadelerden doksan günde, hemen hemen hiç sarkmadan parasını alan bir piyasa oluştu. Bu da fiyatlara yansıyor, bizi bu şekilde memnun ediyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – İki üç yıl niye bekliyorlardı?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – O benim bildiğim bir konu değil yani bu, anomali. Dediğim gibi, Deniz Bey, benim çok bildiğim bir konu değil. Bizim dönemimizde olmadı ama bu.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yirmi yıldır aynı iktidar var yani.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, sorularımızı sorduk.

Genel Müdürüm, devam edin siz açıklamalarınıza.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Ben DMO kısmından bahsedebilirim Başkanım.

Şimdi, bu ödeme zinciri konusunda, evet, bahsettiğiniz bir zincir var Sağlık Bakanlığından ilgili saymanlığa, hastaneye, hastaneden tekrar... Onların hepsi ortadan kaldırıldı, doğrudan DMO'ya dönen bir sistem oluşturuldu. Dolayısıyla bu sistemler büyük ölçüde ortadan kalktı; sıfırlandı demek istemiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, o nasıl oldu, şu anki mevcut durum ne?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yavuzyılmaz, rica etsem, sormuştuk, en son bitirince belki tekrar sorma hakkınız olabilir yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bilgi vermesi açısından...

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – SGK'den global bir şeyden otomatik direkt geliyor para Sayın Vekilim, öyle bir para transferi yapılmıyor. Malın teslim ve kabulü yapıldıktan sonra...

ORHAN SÜMER (Adana) – Doksan gün içinde mi?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Doksan gün içinde de ödeme yapılıyor, evet. Ya, bu zaten kişilerin iradesiyle olan bir şey de değil, otomasyon sağlandı bunda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ödemeyi DMO mu yapıyor?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Evet, nihai ödeme, çıkış bizden oluyor. Para hazineden SGK'ye gidiyor, SGK'den de bize geliyor; bu şekilde özetleyebilirim yani merkezileştirildi bu süreç.

Şimdi, diğer bir konu: Sistemin şeffaf olmasıyla ilgili sık sık sorular soruldu. Bizim DMO sistemimizde yaptığımız ihalelerin bütün sonuçlarını EKAP'a bildiriyoruz yani buradan ulaşılabilir, ayrıca ihaleler Resmî Gazete'de ilan ediliyor, yine, o şekilde; Sayın Yönetim Kurulu Üyem orada, destek verdi sağ olsun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – İhalede sorun yok da sonuçla ilgili...

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sonuçlar da yayınlanıyor, evet. Sağlık Market çerçeve anlaşma olduğu için... Yine, yurt dışı uygulamaları da biz analiz ettik, sadece o odada bulunan ilgililer görebiliyor yani ilgisizin bilgiye ulaşmasını şu an doğru bulmuyoruz Marketin gelişim süreci bu süreçte. Yani eğer ki teklif vermişse kimin, kaç firmanın kaç kez katıldığını, ne kadar teklif atıldığını görebiliyor, yeter ki onunla ilgili bir ürünü olsun, o alanda bir faaliyeti olsun. Yani o odaya girebiliyorsa, o alanda yarışıyor ise bütün sonuçları şeffaf bir şekilde görebiliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Benim istediğim tabloları bana verin de yani “EKAP'ta görünüyor.” demeyin. Benim istediğim şeklin bir formatı var, birbirini tamamlayan bir bilgi oluşturuyorum. O nedenle vermeniz gerekiyor.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Tamam.

Şimdi, diğer konu: Kur farkı gündeme geldi yani kur farkıyla ilgili, bizim şeffaflık anlamında çekindiğimiz bir şey yok.

Yine, doğrudan temini sanırım Yasin Bey gündeme getirdi. Doğrudan teminle bizim bir alımımız söz konusu değil, bütün alımlarımız ihale sistemiyle yapılıyor.

Şimdi, diğer konuları da tek tek izah edeyim izniniz olursa.

Kur güncellememiz var çünkü şöyle: Piyasa şartlarıyla almak için bir iddiamız var yani güncelleme yapılmamış bir alımın gerçekleşme ya da sürdürülebilir –Genel Müdür Yardımcımın dediği gibi- olma ihtimali de yok. Çeşitli güncelleme faktörleriyle ve yaklaşık maliyet mantığıyla çalışıyoruz. Sağlık Bakanlığının aldığı datalar bizim en büyük parametremiz, parametre olarak, “benchmark” olarak onlara da müracaat ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne zaman kur güncellemesi yapacağınız neye göre belirleniyor?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sık sık, malzeme alımı şey gibi değil Sayın Vekilim, sürekli güncelleme oluyor zaten yani bir ay ilaç alıyorsak, bir ay malzeme alıyoruz. Her ay da zaten yeni güncellenmiş yaklaşık maliyetlerle alım yapıyoruz. Dolayısıyla bu sağlık alımlarının...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ödemeyi ne zaman yapacağınızı...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yavuzyılmaz, Genel Müdürü dinlersek, açıklamalarda bulunuyor zaten, yoksa soru-cevapla bu işi bitiremeyiz biz.

Buyurun Genel Müdürüm, devam edin lütfen.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sağlık alımlarını stratejik alımlar olarak yorumluyoruz Sayın Başkanım, sayın vekillerim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, anlamaya çalışıyorum Başkanım yani.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – O da anlatmaya çalışıyor zaten müsaade ederseniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama soruyla anlaşılıyor.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama sordunuz sorunuz, Genel Müdür cevap veriyor.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Ben hepsine cevap vermeye çalışacağım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arzu ederseniz bir kısmını da daha detaylı, yazılı da verebilir.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Tabii ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aslında şöyle yapalım: Ben size sorayım, siz de anladıysanız siz cevap verin; ben anladığınızı düşünmüyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – O bende kalsın istersen, neyi anlayıp neyi anlamadığım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sormadan, yanıtını almadan...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama bakın, Genel Müdürüm cevap veriyor zaten; karşılıklı atışmaya doğru gidiyor ondan sonra toplantı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, atışmak için sormuyorum, gerçekten anlamak için soruyorum. Yani doksan gün sonra bunun nereye geleceğini bilmediğinizde hangi kurdan ödeme yapılıyor? Ödeme yaparken sondaki kur mu yoksa ihalenin yapıldığı tarihteki kur mu önemli, nedir?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Tamam, bu sorulara açıklamalı olarak cevap verirsiniz ya da yazılı cevap verirsiniz Komisyonumuzu Sayın Genel Müdürüm.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – İzninizle yazılı cevap vereyim.

Şimdi devam edeyim izninizle.

Yerlilikle ilgili bazı tespitler oldu. Firma sayımız her geçen gün artıyor, burada sadece globalerin aktif olduğu bir yapı yok. Sağlık Bakanlığının genel yapısı neyse, ürünler ne kadar globale, ne kadar yerli ürün varsa yine aynı şekilde bizim yapımızda da pazarlamaya devam ediyorlar. 2019'da sağlıklı ilgili 1.100 firmayla çalışırken 1.500 firmaya... Yani piyasadaki hemen hemen her firmanın sisteme dâhil olduğunu biz düşünüyoruz ama kastedilen eğer ki global bir firmanın lokal bir bayisiyse biz onu yerli olarak düşünmüyoruz, orada çok fazla şikâyet geliyor. Ürünler medikal piyasada büyük ölçüde maalesef yabancı olduğu için yabancılara bayağı bir ağırlığı var ama yerliler için de çeşitli teşviklerimiz var, yüzde 15 fiyat avantajı uyguluyoruz.

Teslimat sürelerinin uzatılması gündeme geldi. Teslimat sürelerinin uzatılmasında tamamen objektif davrandık, Sağlık Bakanlığımızla bire bir koordinasyon içinde yazılı olarak mutlaka sorduk. Bir malzemeye yani yerli, yabancı ya da X, Y firması perspektifiyle asla yaklaşmadık. O ürünün ne kadar elzem, ne kadar gerekli, ne kadar mühim olduğuna ve acil olduğuna dair stok seviyeleri de dikkate alınarak teslimat sürelerinde yardımcı olunmaya çalışıldı.

Kapasite raporlarına zaman zaman müracaat ediyoruz, son dönemde YSK'nin kâğıt ihalelerinde kullandık.

Şimdi, ödeme vademizi doksan gün olarak... Evet, onu tekrar belirtebilirim yani o tamamen disipline oldu ve regüle oldu, düzene girdi çok şükür.

DMO'nun alım usulüyle ilgili tartışmalar oldu yani gündeme getirilen konular oldu. Bizim alım usulümüz 4734'ten ortaya çıkıyor ama 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu bize bazı istisnalar tanıyor. Orada çözüm noktası gündeme geldi. Bizim de Resmî Gazete'de yayımlanmış kendi yönetmeliklerimiz var, kamuoyunun da bildiği yönetmelikler. Genel olarak da açık eksiltme yöntemi kullanıyoruz yani açık ihale ve açık eksiltme yöntemiyle alımlarımızı sonuçlandırıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne demek açık eksiltme?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Geriye doğru düşürme. Açık bir şekilde ilan ediyoruz, müzayedede en düşük veren alıyor. Onu da o şekilde belirtmiş olalım.

Bedri Bey'in gündeme getirdiği konular vardı. Ciro artışını ben konuşmamda belirttim aslında Sayın Vekilim. Büyük ölçüde sağlık alımları ve pandemi dönemi alımlarıyla ilgili olduğunu belirtmem gerekir, yüzde 15'i kullanıyoruz. Medikal aletlerle ilgili sorular oldu, onları yazılı bilgi notunda açıklamıştık, yine detaylı gönderebiliriz. Samsun'un payını sormuştu, onun da notlarda olduğunu biliyorum. Feragat diye bir şey bizim gündemimizde yok, bunlar -dediğim gibi- geçmişte olan şeylerdi.

Madeni yağ ve bitüm konusunu yine Sayın Vekilimiz gündeme getirdi. Madeni yağ hazırlıklarımızı tamamladık, yakında madeni yağ satışları da yine bizim platformlarımızda gerçekleşecek. Bitümle ilgili bir hazırlığımız yok, onunla ilgili başka kamu kurumlarının bazı faaliyetleri olduğunu biliyorum. Yani kamu kurumlarının da belli alanda rekabet etmelerini de doğru bulmuyorum açıkçası.

"İstisna" diye zikredilen şey, aslında bize 4734'te tanınmış istisnalarımız var belli alanda; taşıt, iş makineleri, sağlık grubu ve akaryakıtla ilgili. Orada da DMO mevzuatı çerçevesinde gerçekleştiriyoruz. Kaliteyle ilgili konuyu izah ettim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Evet, geri kalanları da yazılı verebilirsiniz Sayın Genel Müdürüm. Yani başka cevaplarınız varsa birkaç dakikada toparlayın lütfen.

Buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Mücahit Bey, kiralama da açık artırma mı?

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Yok, eksiltme hep. Açık eksiltme hepsi.

Şimdi, yerlilik teşviklerinde stratejik hareket edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Ülkemize ciddi katma değer yaratacak stratejik ürünlerde, çarpanları yüksek, kaldıraç yaratabilecek alanlarda kamu teşvikini DMO'nun tek başına vermesi çok mümkün değil, yine ilgili paydaşlarımızla yakın çalışıyoruz; Sağlık Bakanlığı, Sanayi Bakanlığımız. Orada da işte, TOGG'a bir teşvik verildi, Turkovac'a verildi. Yani bu tarz, yine yerlileşme anlamında stratejik görülen ürünlerde desteklerimiz devam edecek.

Atila Bey'in sorduklarını kısaca anlamak isterim. Kirayla ilgili konuyu burada çok da konuşuldu. Girişimlerimiz devam ediyor. Kartal Belediyesinde -imarla ilgili hususlar- iş biraz maalesef uzun sürdü, onun netleşmesini bekliyoruz. Onun dışında, süre içerisinde bazı yerlere talip olduk, mühendis arkadaşlarımızın fizibilitelerini geçemedi. Yani bakıyoruz, İstanbul'da alternatifleri değerlendiriyoruz. İnşallah, bu anlamda da kısa sürede bir yer temin edeceğimizi düşünüyorum.

Kira sorusu gündeme geldi. Ödediğimiz kira yıllık 3,8 milyon TL; 2 depo, 1 İstanbul'daki yerleşke, 1 de Van'daki ünite için ödenen kira bedelimiz. Depolardan biri de YSK'ye ait, onu daha sonra oradan telafi ediyoruz yani o kadar da değil aslında, onu da düşmemiz gerekebilir.

“Zarflar hazır mı?” denildi, zarflar sürekli üretiliyor. Kâğıtlar filigranlı, özel kâğıtlar tabii ki. Kâğıt stoku, mevcut kâğıtlarımız şu an yeterli, ilave ihaleye çıktık, o da euro yapıldı; o da soruldu. Çünkü yabancı katılımı gerekiyordu, yurt içi yeteri kadar arz olmadığını biliyoruz, artık bu DMO'nun sık yaptığı, bildiği bir iş. Dolayısıyla yedeklerimiz de -kabinler, bu işin kırtasiyesi vesaire- birkaç ay içinde gelmiş olacak. Şu an mevcut ekipmanlar var, zaten mevcutta var, ilave olarak gelmiş olacak.

Bizim ücretlerimiz soruldu, Atila Bey gündeme getirdi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Onlara yazılı cevap verin isterseniz.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Onları yazılı vereyim, tamam Başkanım, nasıl isterseniz; isterseniz söyleyebiliriz de.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – 18 Haziran 2023'e yetişecek.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Yani bizim takvimle ilgili bir hazırlığımız yok ama YSK'yle eş güdüm hâlinde çalışmaya başladık, ihtiyaç stoklarımız vesaire hepsini planladık.

Şimdi, Orhan Sümer Bey... Lüks araç kiralama... Yani bunlar bizim tek başına politika üretebileceğimiz alanlar değil, paydaşlarımız var yani Maliyenin ilgili birimi KMYD'yle birlikte bunlarda politika üretilirse, bize de bu anlamda görev verilirse biz bunlarla ilgili çalışmalarımızı yaparız.

Bize zaten hedeflerimiz soruldu. Gelecekteki DMO'yu, kamu filo yönetimi, medikalde merkezî bir satın alma, teknolojik inovatif ürünler ve yerlilik noktasında biz konumlandırıyoruz yani belki on sene sonrası, yirmi sene sonrası; bunları küçük küçük örüyoruz, inşallah bu noktada da hedeflerimize ulaşırız.

Kamu filo yönetiminin birçok ayağı var; akaryakıtla başladık, arkasından, işte, madeni yağ, sonrasında toplu lastik alımı gelebilir, araç takip sistemleri gelebilir, taşıt tanıma sistemi zaten şu an mevcut. Burada da yine Maliyenin ilgili birimleriyle birlikte politika üretip gereği yapılabilir. TOGG da burada yine önümüzdeki dönemde bence merkezî bir yere geçmiş olacak, yine o soru soruldu. Alım planlaması, tamamen firmayla oturup onların proje projeksiyonları, üretim planlarıyla birlikte tasarlandı. 2028 ve 2029'dan sonra artan ivmeyle alım artacak ve yani hangi modeli ne zaman devreye sokacaklarsa o dönem bir araç alımında artış ve ona uygunluk kriteri benimsendi.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yaptığınız istişarede 2023'te çıkacak yani araç.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – 500'le başlıyor evet, 2023...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Tamam Sayın Başkanım.

Bu Antep mevzuu gazetelerde falan yer aldı, biz de orada yer aldık, öyle bir ihale yok, Gaziantep’te bir kişiye 130 ihale verilmesi. 130 defa tıklanmış, sipariş sepete atılmış yani 130 tane kartuş da olabilir bu, 130 tane kâğıt da olabilir. Yani öyle bir 130 tane giden... Artı, biz çalışanlarımızın yani sosyal ekonomik statülerine ve konumlarına hiçbir şekilde bakmıyoruz. Bu normal bir sipariş yani bizim açımızdan normal bir işti. Bununla ilgili basın açıklaması da yaptığımız için onu da belirtmem gerekebilir diye düşünüyorum.

Ben bunları not aldım. Mevlüt Bey’in hatırlatmasını da dikkate alacağız, teşekkür ediyorum.

Teşekkür ediyorum ben.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bilançosu ve 107.306.205,32 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bilançosu ve 322.579.839,09 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, size kısaca teşekkür konuşması için son sözü veriyorum.

Buyurun.

DMO GENEL MÜDÜRÜ MÜCAHİT ÖZDEMİR – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; çok zor günler geçirdik hep beraber yani DMO olarak da epey bir çalıştık, yorulduk; ben burada bütün çalışma arkadaşlarıma huzurunuzda teşekkürü borç biliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz de teşekkür ediyoruz size, başarılar diliyoruz.

2.-Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Evet, hoş geldiniz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdür, konuşmanız bizlere daha önceden dağıtıldı. Bu nedenle daha verimli bir çalışma olması açısından sunumunuzu -şöyle bir baktım, 7-8 sayfa sunumunuz var- on beş dakikada tamamlamanızı sizlerden rica ediyoruz.

Söz sizde, buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Üst Komisyonunun Sayın Başkan ve sayın üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın sayın temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın sayın temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, ifade buyurduğunuz gibi, daha önce metin dağıtılmıştı. Bu genel veya İdaremizin geçmişiyile ilgili olan kısımları müsaadenizle özet olarak geçmiş olayım.

2019 ve 2020 yıllarındaki personel sayımızı arz etmek istiyorum. 283'ü merkezde, 146'sı taşrada olmak üzere toplam 429 personelle faaliyetini 2019 yılında sürdürdü İdareimiz. Akabinde de 2020 yılı itibarıyla da taşrada 129 ve merkezde 264 olmak üzere toplam 393 personel ayrıyeten istihdam edildi.

Bilet satışlarımızla ilgili birkaç özet bilgi vereyim arzu ederseniz. Biletlerimizin satışı ve ikramiye ödemesi 2019 yılında 18 ilimizde 22 şube müdürlüğü tarafından gerçekleştiriliyordu. Malumlarımız, 2020 yılından sonra Türkiye Varlık Fonuna, karşılığı nakit oyunlarımızı devretmiş olduk. 2019-2020 yıllarında sayısal oyunlar bütün illerimiz ve 514 ilçede ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde oynatılmaya devam edildi ve sayısal oyunlar bayimiz 2019 yılında 4.978, 2019 yılında yine aynı şekilde bayilerimizin ortalama geliri ise 18.079 lira olarak gerçekleşmiştir. Aynı şekilde bayilerimize katkımız vesilesiyle, bayilerimiz 2020 yılında ortalama olarak 10.508 lira bir gelir elde etmişti.

Satışlarımızla ilgili 2019 ve 2020 yıllarına ait rakamları özetle arz edeyim. 2019 yılında hasılatımız 3 milyar 323 milyon 379 bin 370 lira gerçekleşti. 2020 yılında ise 1 milyar 531 milyon 74 bin 320 lira olarak hasılat gerçekleştirdik.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Beş ay için değil mi Sayın Genel Müdürüm?

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Evet, devrettikten önceki dönemle ilgili olarak Sayın Vekilim.

Sayın Başkanım, sayın vekillerimiz; bu minvalde, karşılığı nakit olmayan çekilişlerimizi ve bunların izin ve denetimlerini gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Bu noktada da 2019 yılında -yine rakamsal olarak arz etmek istiyorum- 415 kampanyaya izin verdik ve bunların yine kapsamında 75 milyon 555 bin 168 lira 60 kuruşluk bir ikramiye dağıtımına vesile olduk. 2020 yılında ise de 322 kampanyaya izin verilmiş oldu ve bunun da nakdi olarak değeri 95 milyon 220 bin 901 lira 2 kuruş olarak gerçekleşti.

İdaremizin temel vazifelerinden ve en önemli vazifelerinden bir tanesi olan, yasa dışı oyunlarla mücadeleimiz devam etmekte. Bu mücadele kapsamında, özellikle İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun uyarınca İdareimiz, kumar oynanması için yer ve imkân sağlandığı tespit edilen internet siteleri ve bunlara erişimin engellenmesi amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla ortak çalışmaktadır

ve bunlara bildirim yapmaktadır. Bu noktada, İdareimizce tespit edilen sitelerin yurt içi, yurt dışı kaynaklı olup olmadığının belirlenmesi önem arz ediyor. Yurt dışı kaynaklı olan internet adreslerinin de “bim.org.tr” üzerinden on-line iletişim kanalı aracılığıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirilmesi ve kapanmalarını talep etme gibi bu şekilde bir vazifemiz var.

Bunun yanı sıra, yasa dışı bahis ve kumar siteleriyle etkin bir şekilde mücadele edilmesi bakımından Emniyet Genel Müdürlüğü, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, BTK, Merkez Bankası, MASAK ve Gelir İdaresi Başkanlığıyla, aynı şekilde Ticaret Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İdareimiz yetkilileri arasında bir “yasa dışı bahisle, şans oyunları ve kumarla mücadele stratejilerinin belirlenmesi” konulu bir toplantı geçtiğimiz aylarda yapıldı. Burada da İdareimizin de müdahalesiyle, etkinliğiyle yasa dışı bahsin sadece spor müsabakalarına dayalı bahis yönü değil, kumar da dâhil edilerek bütünleşik bir yapı olarak ele alınması gerekliliğini vurguladık ve eylem planında stratejik olarak bunların da yer alması İdareimiz tarafından sağlandı. İlgili mevzuat hükümleri uyarınca gerçekleştirilen faaliyetlerimiz sonucunda kumar oynanması için yer ve imkân sağlandığı tespit edilen; 2019 yılında 6.612 adet, 2020 yılında 9.024 adet ve 2021 yılında ise 25.322 adet internet sitesine erişimin engellenmesi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu vesilesiyle, onlar vasıtasıyla sağlanmış oldu. Bu noktadaki mücadelemiz de giderek ve artarak, yıllara sâri olarak devam etmekte Sayın Başkanım.

İdareimizce, kumar ve bahis sitelerinin tespiti amacıyla kamu kurumları, özel kuruluşlar, vatandaşlar ve CİMER kanalıyla İdareimize gelen tüm ihbarlar titizlikle değerlendirilmekte ve anında müdahale edilmektedir. Millî Piyango İdareimiz uluslararası faaliyetleri boyutunda Avrupa Devlet Piyangoları ve Toto Birliği ve Dünya Piyangolar Birliğinin de üyesi olmaya devam etmektedir.

Sayın Başkanım, kıymetli üyeler; 2020 yılının Ağustos ayında Türkiye Varlık Fonuna karşılığı nakit olan oyunlarımızı devretmiş olduk. Bu tarihten itibaren de bu devrettiğimiz oyunlarla ilgili “Hemen-Kazan”, sayısal oyunlar ve tüm bu oyunların gelirlerinin devlete aktarılan payının artırılabilmesi amacıyla bu kanun uygulanmıştı. 320 sayılı Millî Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki şans oyunlarının düzenlenmesiyle ilgili bazı iş ve işlemlerin özel hukuk sözleşmesiyle yaptırılması neticesinde Türkiye Varlık Fonu ile yüklenici firma arasında bir sözleşme imzalandı ve Ağustos 2020 itibarıyla da oyunlarımızı bu şirkete ve Varlık Fonuna devretmiş olduk. Bunun ötesinde, 2020 yılının Ağustos ayından itibaren yine 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle İdareimize yüklenmiş olan vazifeleri yerine getirmek üzere İdareimizin, özellikle teşkilat yapısının yeniden düzenlenmesi kanuni bir ihtiyaç olarak arz edilmektedir ve yine, 5602 sayılı Kanun’da yapılacak değişiklikle lisansı verilen şans oyunları hasılatından elde edilen gelirlerden pay verilmesi gibi bir talebimiz ve önerimiz İdarenin gelişimi açısından olmuştu, o da şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin 45’inci maddesiyle gerçekleşmiş oldu programımızda. Aynı şekilde, izleme ve denetleme yetkisinin tam olarak yerine getirilebilmesi için 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılması ve bu KHK’nin kanunlaşması gerekmekte ve bu konuda da Bakanlığımız nezdinde girişimlerimiz, çalışmalarımız devam etmekte.

Sayın Başkanım, kıymetli üyeler; Millî Piyango İdaresi şans oyunlarını “sorumlu oyun” anlayışı içerisinde ve “kurumsal sosyal sorumluluk” ilkesi çerçevesinde düzenlemekte. Bu manada, 18 yaşını doldurmamış kişilerin oyunlara iştirakinin hiçbir şekilde mümkün olmadığı bir çerçevede oyun oynatmak, bunlara ikramiye ödemelerinin kesinlikle yapılmamış olması, aynı şekilde, bayilik verme noktasındaki hassasiyet itibarıyla okul, yurt, gençlik merkezi gibi çocukların ve gençlerin yoğun olarak bulunduğu yerlere bayilik verilmemesi, çok sayıda talep olmasına karşın bayilik sayısının 5 bin

adette sınırlandırılmış olması, geçmişte İdaremizin sosyal sorumluluk anlamında yaptığı faaliyetlerden ve öngördüğü hassasiyetlerden bazılarıdır. Aynı şekilde, yazılı ve görsel medya aracılığıyla reklam kampanyaları da geçmişte yapılmamıştı ve tüm oyunların da içerikleri, ikramiye oranları ve oyun süreleri de sınırlandırılmak suretiyle daha çok sosyal sorumluluk fotoğrafı ve görüntüsü altında şans oyunları sevk ve idare edilmişti. İdareimiz bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da insanların duygularını istismar etmeden, sosyal ve ailevi huzursuzluklara meydan vermeyecek şekilde uyguladığı politikaları titizlikle sürdürmeye devam edecektir.

Saygıdeğer Başkanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz; bu şekilde sunumumuzun sonuna gelmiş olduk. Saygılarımla arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2, 2020 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 5 öneri bulunmaktadır. 2019 yılının 1 no.lu önerisi ile 2020 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi daha güncel olan 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

İdare faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini teminen en üst düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı olan Yönetim Kuruluna atama yapılması için ilgili merciler nezdinde başlatılan girişimlerin sürdürülmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR - Sayın Başkanım, bu konuda Bakanlık nezdindeki girişimlerimiz, Sayın Bakanımızı ve bağlı olduğumuz Bakan Yardımcımızı bilgilendirme faaliyetlerimiz devam etmekte. Bu konuda, yine Komisyonumuzdan aldığımız neticeyi de Bakanlığımıza iletmek suretiyle konuyu takip edeceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Öneri üzerine söz almak isteyen var mı? Yok.

Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, bu önerinin izlenmesini Sayın Komisyonun takdirlerine sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2019 yılının 2 no.lu önerisi ile 2020 yılının 2 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi daha güncel olan 2020 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 2:

Millî Piyango İdaresinin sanal kumarla mücadelede etkinliğinin artırılması amacıyla 320 sayılı KHK ve 4108 sayılı Kanun'la Millî Piyango İdaresine verilen ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle de korunmuş olan canlı oyun salonlarında oynatılan kumar ve talih oyunları işletmelerinin denetimiyile ilgili yetkililerin sanal kumarla mücadeleyi ve kamu-özel sektör koordinasyonunu kapsayacak şekilde genişletilmesi, İdarenin insan kaynaklarının nitelik, nicelik ve yetki bakımından yasa dışı kumarla etkin mücadeleyi kapsayacak şekilde geliştirilmesi hususlarında girişimlerde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR - Sayın Başkanım, bu konuda, özellikle oyunlarımızın, karşılığı nakit olan oyunlarımızın Türkiye Varlık Fonuna devrinden sonra “Şans Oyunları Kurumu” başlığıyla bir kanun tasarısı taslağı hazırlamış olduk ve Sayın Bakanlığımıza arz ettik. Bu çerçevede, bu taslak içerisinde Sayıştay Başkanlığımızın tüm bu önerilerinin de cevabı olacak şekilde bazı denetim personeli istihdamı gibi konular da yer almakta. Bu konuyu takip etmeye devam ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Öneri üzerinde söz almak isteyen Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, kıymetli bürokratlar, Sayıştayın temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; hepiniz Komisyona hoş geldiniz.

Şimdi, yasa dışı bahis, yasa dışı kumar -ki kumar zaten yasa dışı olmalı- bir de yasal kumar var; şimdi, bunu bir şekilde çözmemiz gerekiyor. Şöyle ki: Şimdi, baktığımızda, bu yasa dışı bahisle ilgili geçtiğimiz alt komisyon toplantısında sormuştuk, dedik ki: “Ülkemizin yasa dışı bahis ve kumarla mücadelesi nedir, ne durumda?” diye. Bakın, gelen yanıtı okuyorum: “Ülkemiz açısından yasa dışı bahis ve kumar oyunlarına katılımı ilgili yapılmış güncel araştırma ve veriler olmamakla birlikte, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından yapılan araştırmaya göre Türkiye’de 18-50 yaş grubunda 5 milyon kişinin yılda yaklaşık 150 milyar TL’lik yasa dışı bahis oynadığı düşünülmektedir.” diyor. Dehşet verici, dehşet verici bir durum yani ülke âdeta kumar bataklığının içine girmiş durumda. Şimdi, 18 ile 50 yaş grubundaki 5 milyon kişinin... Tabii, 18 yaş altındaki gençlerin de çocukların da bu yasa dışı kumar ve bahisle ilgili oyunlara ulaşmış ulaşmadığı da bir soru işareti. Neden? Nedeni şu: Şimdi, siz sorduğumuz bir soruya yani “Şans oyunları Sisal Şansa devredildikten sonra yani 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren tüm oyun ve çekilişlerde aylık ve yıllık bazda ne kadar satış yapılmıştır?” sorumuza verdiğiniz cevapta diyorsunuz ki: “Yüklenici firmanın cirosu 2021 yılı bazında baz alınabilecek önceki dönem olan 2019’da elde edilen cironun yaklaşık 3,5 katına çıkmıştır.” diye ifade ediliyor. Şimdi, belirtilen bu rakamın içine Sisal Şansın internet üzerinden oynattığı oyunlar da giriyor mu, bu ciroya dâhil mi? Dâhilse internet üzerinden oynatılan bu oyunların cirosu ne kadar olmuştur? Hem bunu soruyorum hem de internet üzerinden oynattığı oyun başına da ne kadar ciro elde ettiğini ayrıca soruyorum.

Bakın, şu an itibarıyla internet üzerinden hangi oyunlar oynatılıyor size okuyayım: Mücevher Krallığı, Süper Renklerle Kazan, Şans Bombası, Sihirli Kasa, Notaların Efendisi, Kırmızı Kart, Katlanan Ödüller, Kazandıran Kurabiye -şimdi, adı “Kazandıran Kurabiye” ya, yani hiç de böyle, yetişkin birine yönelik bir isim seçilmemiş, seçim tam anlamıyla çocuklara ve gençlere yönelik olarak belirlenmiş bir isim niteliğinde ve şu anda bu 1 Ağustos 2020 tarihinde devrettiğiniz şans oyunları ve onu da kalkan yaparak internet üzerinde farklı oyunların satış ve pazarlamasını bir şirketin yapması nedeniyle oynatılan oyun- Ödül Dağı, Maaş Günü, Platin Kasa, Suşi Ustası, Hazine Krallığı, Hazine Kutusu -bu arada, bu oyunların da görselleri alıcılı bulacalı, janjanlı renklerle dolu- Meyve Kuleleri, Mücevher Avı, Altına Hücum -kriz de yaşanıyor, ekonomik kriz; isimler tam böyle ona uygun- Robo Şansı, Ballı Kovan -üstünde bir tane arı resmi var- Çılgın Milyoner, Şanslı 7’li, Kazandıran Slingo, Kazandıran Panayır, Kahramanlarla Kazan, Kat Kat Kazanç, Yeni Yıl Sürprizi, Tropik Hazine, Altın, Para Miknatısı -isimlerin tercihlerine bakın, ne kadar ilginç- Karanlığın Efendisi Görev Başında, Kazandıran Kasa, Para Fırtınası, Sürpriz Meyveler, Maden Avı, Slingo Renklerin Şansı, “5X, 10X, 20X,

50X Blowout”, Büyülü Yonca, Ormanın Hazineleleri, “Jackpot Party”, Şanslı Gökkuşağı, VIP Sayılar, Para Kuleleri -şimdi saydığım bütün bu internetteki oyunları sizin denetliyor olmanız gerekli, o yüzden ben sayarken siz de bunları izleyip nasıl denetlediğinizi anlatmak için yanıtınızı lütfen hazırlayın- Uzak Şehri, Altın Avı, “Pyramid Pursuit”, Para Piramidi, Meyvelerle Kazan, Sihirli Asa -bir büyücü var, elinde asa var görselinde- “Red Hot 10”, Süper Çevir Kazan, “Rainbow Reveal”, “Monopoly Round The Houses”, “Monster Wins”, Elmas Madeni, Dört Yapraklı Yonca, “The Wizard of Oz”, “Double Your Luck” -bir de İngilizce falan, bunlar herhâlde turistler için özel mi yapıyor veya nedir amaç; onu da sorayım, onu da lütfen yanıtlayın- Viking Hazineleleri, Altın Krampon -spor konusu da girdi işin içine- Altın Taht, Antik Hazineleler, Bulmaca Avcısı, Hızlı ve Şanslı -böyle, sinema filmlerine atıf yapan isimler- “Hex-Pop Pay Day”, “Bee To Zee” -böyle, çocuklara yönelik bir çizgi film formatında kapağı var bunların- Çevir Kazan, Loto Altın, Elmas Dağı, Altın Gol -hani, futbol nasıl bulaştırılır bu internet oyunlarının içine onun bir örneği- “Big Eats Little”, Futbol Yıldızı, “Dabloons”, “Cash Out Cup Cake” -yemek işi de girdi işin içine- Loto Gümüş -altın bitti, gümüş de var- Loto Bronz; altın bitti, gümüş bitti, bronzla ilgili internet oyunu da var.

Şimdi, bu oyunları, normal kayıt yaptıranlar oynayabiliyor veya 18 yaşın üstünde tanıdığı olup da bunlara bir şekilde kayıt ve giriş yapabilen herkesin ulaşabildiği internet oyunları bunlar. Yani dolayısıyla da biz “Yasa dışı kumar.” diyoruz ve bununla ilgili olarak da Türkiye’de yıllık 5 milyon kişinin 150 milyar lira, bu konuyla ilgili kumar bataklığına saplandığını görüyoruz. Aynı zamanda da kurumun şu itirafını da görüyoruz: “Ülkemiz açısından yasa dışı bahis ve kumar oyunlarına katılımı ilgili yapılmış güncel araştırma ve veriler olmamakla birlikte...” Ya, bu konuda bizim güncel araştırma ve verimiz yok da neyle ilgili var acaba? Ya, nasıl olmaz, nasıl bu konuda bir çalışma yaptırmazsınız? Bu konuda bir çalışma yaptırmadan, bilimsel verileri ortaya koymadan, yıllara göre bunları kıyaslamadan “Yasa dışı bahis ve kumarla mücadele ediyoruz.” nasıl diyebiliyorsunuz? Neye göre ne kadar mücadele ettiğinizi bilmeden nasıl mücadele ediyorsunuz? Ben internet üzerinden bu şirketin oynattığı oyunları Millî Piyangonun nasıl denetlediğini soruyorum, nasıl denetliyor? Oradaki yazılımları nasıl denetliyorsunuz? Bu şirketin yazılımda hile yapmadığını nasıl tespit ediyorsunuz veya hile yaptığını nasıl tespit ediyorsunuz? Ve ifade ettiğim gibi bu oyunlarla ilgili tek tek 75 tane oynatılan oyunu söyledim, her biriyle ilgili bu şirketin ne kadar ciro elde ettiğini, ne kadar ikramiye dağıttığını sormak istiyorum. Aynı zamanda da Çılgın Sayısal Loto, Süper Loto, Şans Topu, 10 Numara, Millî Piyango’da 2019, 2020, 2021 ve 2022 güncel olarak hangi sayıda biletle satıldığını, kaç adet kupon ve kolon oynatıldığını ve bu yıllardaki bu biletlere ait toplam satış tutarlarını size soruyorum. Kolon ve satış adedi üzerinden de bir kıyaslama yapmak için de bu talep ettiğim tabloların tarafıma iletilmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sayın Genel Müdür, hoş geldiniz.

Şimdi burada Sayıştayın “Millî Piyangonun sanal kumarla mücadele etkinliğinin artırılması amacıyla...” diye başladığı ve çok uzun yıllardır üzerinde durduğu bu bulguyu tekrar konuşuyoruz, alt komisyon toplantısında da konuştuk. Burada tabii, sadece ben Millî Piyango İdaresinin yetkililerini yani Genel Müdürünü, yöneticilerini suçlamak istemiyorum çünkü siz ne kadar uğraşırsanız uğraşın bu yasa dışı kumarı önleme noktasında başarılı olamazsınız ve olamayacaksınız, bu anlaşılıyor çünkü... Burada Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan kimse var mı bilmiyorum. Var mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Var, var; var Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, geçmiş yıllarda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bu konunun nasıl önlenemediğini, nasıl çalışma yürütüldüğünü, bu konuda nasıl bir yöntem ve yol izlediğini sordüğümüzda bize tatmin edici bir yanıt ne yazık ki veremediler ve şimdi de veremeyecekler çünkü siz de söylüyorsunuz ki Türkiye’de 18-50 yaş grubunda 5 milyon kişiyle Türkiye’de toplam -sizin tahmininize göre- 150 milyar TL bahis oynuyor, bu büyük bir kumar. Tabii, burada sadece 18-50 yaş grubu değil -Sayın Deniz Yavuzylmaz’ın söylediği gibi- internet üzerinden çocuklara yönelik kumar oynatan siteler âdeta Türkiye’de cirit atıyor. Türkiye’de geçmiş dönemde kollu makineler vardı, fiilen para kazandığımız, şıkır şıkır seslerinin duyulduğu kumar makineleri vardı ve devlet bu kumar oynatımını yasakladı. Başka ülkelerde var yani örneğin, bizim “yavru vatan” dediğimiz Kıbrıs’ta kumarhaneler açık, Avrupa’da birçok ülkede kumar oynamaya giden insanlar var ama Türkiye’de asıl sıkıntı şu: Siz yanıtınızda söylüyorsunuz, dünyada 500 milyar dolar civarında bir rakamdan bahsediyorsunuz yani bütçe çok büyük bir bütçe, 500 milyar dolarlık bir bütçe; tabii ki Türkiye’ye de sirayet ediyorlar. Öneriye verdiğiniz cevapta 2019 yılında 6.612 adet, 2020 yılında ise 9.024 adet, 2021 yılında 25.320 adet yasa dışı bahis ve kumar sitesinin engellendiğini belirtmişsiniz. Rakamlardan anlaşıldığı gibi çocuklarımız için de büyük tehlike arz eden bu yasa dışı bahis ve kumar siteleri her yıl giderek artıyor çünkü engellenen sayısı arttığına göre diğer kumar siteleri de artıyor. Bu rakamlar, engellenenler ancak belki bu engellenenlerin 2 katı, 3 katı, faaliyette olan yasa dışı kumar oynatan siteler var. Siz tespit ediyorsunuz, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildiriyorsunuz, onlar belli prosedürlerden sonra engelliyorlar. Bazılarını engelliyorlar, bazıları tekrar açılıyor başka bir kodla, başka bir yol üzerinden tekrar çoğalıyorlar; pıtrak gibi çoğalıyorlar.

Şimdi, burada yasa dışı bahis ve kumar sitelerini engellemek için kurumunuzda kaç kişiyi istihdam ediyorsunuz yani bunu takip eden insan sayısı kaç? Bu siteleri takip eden ve bildiren ekip yalnızca bu işle mi meşgul yoksa başka mevcut işlerinin yanında bu işimi yapıyor?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – En son 3’tü.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biliyorum ben rakamı ama belki çoğaltmışlardır; evet, 3 olduğunu biliyorum.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla kendi bünyenizde geniş bir ekip kurmayı düşünüyor musunuz? Bu konuda gerçekten Türkiye Cumhuriyeti devletinin çok ciddi bir mücadele yürütmesi gerektiğine inananlardanım çünkü Türkiye’de pek çok ailenin, pek çok yuvanın kumar yüzünden dağıldığını biliyorum. 2022 yılının ilk altı ayında, altı ayda kaç adet siteye erişim engeli getirildi onu öğrenmek istiyorum, haziran çünkü sonuna geldik.

Ayrıca, İzmir’de, Bornova’da kahvehanede otururken bir bakıyorum elinde böyle kâğıtlar, gazeteler, at yarışı oynayan insanlar ve yan taraftaki at yarışı büfesinde atların koşmasını kahveden, internet üzerinden, telefonda takip edenler; öte yandan, Kazı Kazancı Aziz gelir, üstünde tavuk, yumurtlayan tavuk, işte, bilmem, öten horoz neyse bir sürü kartlar, elinde 10 lira, 20 lira gibi rakamlar taşıyan kartları kazıyarak para bulma çabası içinde olan insanlar... Yani Türkiye’de sayısal olarak belki giderek artan bir şans oyunu zengini olma isteğinde olan insanlar, ekonomik sıkıntılarını aşmak isteyen insanlar çoğalıyor olabilir ama bir gerçek var, ben tabii o gerçeğin altını da çizmek isterim. Burada bize verdiğiniz yanıtlarda siz kendiniz söylüyorsunuz, işte bu 2020 yılında düşen rakamları söylüyorsunuz. Evet, burada, mesela Sayısal Loto’da 2017 yılında 655 milyon 174 bin, 2018 yılında 862 milyon 431 bin, 2019 yılında 940 milyon 498 bin iken 2020 yılında Sayısal Loto’daki gelir 477 milyon 649 bin liraya düşmüş. Bugün, Varlık Fonunun bu konuda 2021 ve 2022’yi vermesi lazım. Yine, Şans Topu’nda 330, 350, 314’ken 178’e düşmesi 2020’de; On Numara’da 263, 305, 319’ken 207’ye düşmesi; Süper Loto’da 781, 754, 649’dan tam yarı yarıya 306 milyona düşmesi ve klasik Millî Piyango’da 804 milyon

836 bin 807 2019’da; 2020’de 130 milyon 749 bine düşmesi; bütün bunlar belki de bize gösteriyor ki şans oyunlarında bir, güven azalması -siz reddediyorsunuz bunu- iki, şans oyunlarında güven azalmasının yanı sıra internet üzerinden oynanan kumara paranın kayması gibi bir durum söz konusu olabilir çünkü 2021 ve 2022 rakamlarını bilmediğimiz için bunu tam değerlendirmeye alamıyoruz. Eğer o rakamları da Varlık Fonundan alıp bize bildirirseniz bu konuda görüşlerimiz daha net ve bizim için de daha aydınlatıcı olabilir. Burada asıl sorun yasa dışı kumarla mücadeledir. Bu konuda ne yazık ki bizim çok başarılı olmadığımız gerçeği var ki Türkiye’deki insanlarımızın 150 milyar liralık bir yasa dışı bahisle karşı karşıya olduğunun itirafını -itiraf demeyeyim- rakamını sizden aldığımız gerekçesiyle bu konuda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan yetkili arkadaşın da yanıt vermesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Madde üzerinde konuşacağım, geneli üzerinde konuşmayacağım, teşekkür ederim Başkanım.

Sayıştayın değerli temsilcileri, Kurumun kıymetli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, tabii, bütün özelleştirilen kurumlarda gördüğümüz bir şeyi aynı Millî Piyangoda da görüyoruz. İşte, özelleştirme öncesi diyelim bayilerin elde ettiği gelirlerle bugün özelleştirme sonrası elde edilen gelirler maalesef düştü. “Daha önceleri bayi kârı Millî Piyango İdaresi döneminde brütte yüzde 15’ken tüm kesintilerden sonra yüzde 9,7 seviyesine iniyordu. Yapılan ihalelerde yüklenici firma yüzde 9,5 komisyon vereceğini ve bayi sayısını 20 bin olarak hedeflediklerini belirtmişti. Günümüzde yapılan çekiliş ve oyunların genellikle on-line ortamda oynandığı bilinmektedir. Bugün yüklenici firma brüt yüzde 5, net yüzde 4,25 verebileceğini belirtmektedir.” diyor. Yani özelleştirdikten sonra bunu temsil eden veyahut da bunun bayiliğini yapan arkadaşların gelirinde de ciddi bir azalma olmuştur. Tabii adı üstünde “millî” millî olmasından dolayı belki ilgi daha fazlaydı, özelleştiği andan itibaren özellikle bu şans oyunlarında dağıtılan ikramiyelerle ilgili belli güvensizlikler de kendiliğinden oluştu; otomatikman cirolar da düştü.

Ben ondan daha çok, yasa dışı bahis ve kumar üzerinde durmak istiyorum; bu, hakikaten toplumun kanayan yarası. İşte ifade etti arkadaşlarımız 18 ile 50 yaş arası 5 milyon kişi, 150 milyar ciro; bu çalgın bir şey ve bunun gayriresmî olan kısmı... Tespit edebildiklerinizi söylüyorsunuz, bununla ilgili tespit ettiğiniz andan itibaren bunun yaptırımı nedir? İşte, siz Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna diyorsunuz ki: “Bu internet sitesini engelle.” Tamam, engelledi, pıtrak gibi yeni bir site kurulması mümkün. Bununla ilgili cezai müeyyideler nedir? Yani ekonomik olarak cezai müeyyide mi var, yoksa hapis cezalarına doğru giden bir uygulama var mı? Yani her hâlükârda cezaların yaptırım gücü düşük ki bu alan alabildiğine genişliyor. Yani binlerce siteyi kapatmışsınız ama bunun karşılığında muhakkak yeni binlercesi açılıyor. Bununla ilgili net, caydırıcı cezai müeyyidelerin kesinlikle uygulanması lazım. Eğer bununla ilgili bir desteğe ihtiyacınız varsa biz, bunun adı kanun teklifi de olabilir, Komisyonun önerebileceği de bir şey olabilir... Başkanım, bu hakikaten çok önemli bir husus. Bunda sizin “Böyle olursa bu iş azalır.” diyebileceğiniz bir şey varsa -çünkü işin içerisindeyiz, neyin panzehrinin ne olduğunu bizden daha iyi biliyorsunuz- konuşmak yerine icraat yapalım çünkü netice itibarıyla herkesin elinde bugün bunun adına tablet deyin, bilgisayar deyin telefon deyin, herkeste bu var yani bu milyonlarca var. Ailesinin bilgisinin dışında veya farklı yöntemlerle bir şekilde bu oyunlar oynanıyor ve bunlar Türkiye’de bugün çoğu ailenin dağılmasına, öğrencilerin sosyal hayatına veyahut da gençlerin genel şeyine baktığınız zaman tam bir facia. Dolayısıyla, bununla ilgili net yaptırımların olması lazım, net cezai müeyyidelerin olması lazım. Duyuyoruz işte, ha bire, saadet zincirlerinin biri bitiyor, diğeri

başlıyor yani bunlar da basında o kadar abartılı bir şekilde anlatılıyor ki sanki hakikaten doğru bir şey. Bu memlekette kolay para kazanmak... Yani alın terinin bu kadar aşağılara düştüğü, kolay para kazanma yollarının böyle birbirlerine ballandıra ballandıra anlatıldığı bir ülkede yaşıyoruz. Ne oluyor bu sefer insanlara? Akşama kadar asgari ücretle çalışmak yerine toto, loto ya da bilmem şunu yaptı, bunu yaptı, şu parayı kazandı, saadet zincirinden kazandı... Artık bu, afyon gibi bütün gençlerimizi zehirliyor. Onun için kesinlikle net yaptırım, cezai müeyyide neyse bunları 2 katına mı çıkarıyorsunuz, 5 katına mı, 15 katına mı... Eğer bununla ilgili alışkanlığı olup geri dönemeyenler varsa Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bununla ilgili oteller var, gitsin nerede neyi oynuyorsa oynasınlar ama devlet "Ben bunlarla baş edemiyorum." deme lüksüne sahip değil. Bu, devlet olmanın gereğidir yoksa her geçen gün saadet zincirlerinin arttığı... Tosuncukların sayısını artık sayamadık, her gün yepyeni şeylerle muhatap oluyoruz. Eğer bunlara net cezai müeyyideler uygulanırsa ben önüne geçilebileceğini düşünüyorum. Bu konuyla ilgili sizden net ifadeler bekliyoruz Sayın Genel Müdürüm "Şu şu şu uygulamalar olursa bunların önüne geçeriz." İşte, her şeyi kökünden silmek mümkün değil yani siz diyorsunuz ki: "Adam öldürmek suçtur." Bütün tedbirleri alıyorsunuz ama o tedbirlerle işte bir rakama düşüyor. Demek ki burada da asgari bir rakama düşürmenin ben mümkün olduğunu düşünüyorum. Bununla ilgili öneriniz nedir, tedbirleriniz nedir, uygulamalarınız nedir? Net rakamlarla ifade ederseniz memnun oluruz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, üyelerimizin öneriyle ilgili görüşlerini, değerlendirmelerini ve sorularını dinlediniz. Aslında geneli üzerinde alıyoruz ama tüm soruları ve değerlendirmeleri, bu öneriyle ilgili olarak açıklama yaparsanız sözü size vereceğim.

Buyurun,

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Tabii ki Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olarak yapmak istediklerinizi yine yazılı olarak yapabilirsiniz ama sözlü olarak ifade etmek istediklerinizi buyurun burada ifade edin.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Tabii.

Sondan başlayayım arzu ederseniz, çok teşekkür ediyorum Sayın Vekilimize şahsınızda.

Gerçekten somut olarak yapılması gereken, 3 tane atılması gereken adım var; bu noktada desteklerinizi arzu ediyoruz. Yani şans oyunlarının illegal versiyonlarıyla veya kumarla mücadele edebilmenin en önemli kurallarından bir tanesi elbette ki ceza. Şimdi, Milli Piyango İdaremizin tabii olduğu 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 52'nci maddesi çok ciddi cezalar öngörüyor aslında. 52'nci madde 100 bin liradan 10 milyon TL'ye kadar para cezası, iki aydan iki yıla kadar da hapis cezası öngörüyor ancak Sayın Başkanım "Bu kanun hükmünde kararname kanunlaştığı tarihte yürürlüğe girer." denildi için bizim bunu savcılıklar nezdinde, yargı nezdinde uygulama imkânımız olmuyor. Yani ne kadar şikâyetçi de olsak "Kanun hükmünde kararname yürürlüğe girmedikçe için, kanunlaşmadığı için..." diye yargıdan bize takipsizlik geliyor; dolayısıyla da mücadelede eksik kalıyoruz. Bu konuda somut olarak bir şey söylemem gerekiyorsa şunu arz edebilirim: Şu anda mesela Plan Bütçe Komisyonunda bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin bir teklif görüşülüyor. O, takdir TBMM'de olmak üzere Genel Kurula çıkacak, Genel Kurulda "320 sayılı Kanun'un 52'nci maddesindeki cezaların kanunlaştırılması" gibi iki satırlık bir önergeyle -gerekçesi de zaten hazır malumlarınız buradaki raporlarda sizlerin takdirleriyle- o şekilde, o bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin -halk adıyla- torba kanunda bu geçirilebilir.

Bunun ötesinde, aslında ironik bir durum ama illegalle mücadele etmenin en önemli yollarından bir tanesi de daha fazla ikramiye vermek yani bu tüm dünyada uygulanan geleneği söylüyorum ama tabii ki ülkemizde bunun uygulanma imkânının olmadığını da düşünüyorum Millî Piyango şans oyunlarında görevli bir idareci olarak. Daha fazla ikramiye verdiğinizde yani devlet olarak daha fazla ikramiye verdiğinizde insanlar illegale yönelmiyorlar. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenmiş olan bir ikramiye limiti var İdaremizin tabi olduğu 5602 sayılı Yasa'ya göre "En az yüzde 40, en fazla yüzde 82 ikramiye vereceksiniz." deniyor. Şimdi, baktığımız zaman illegal kumar siteleri, illegal kumar faaliyeti yürütenler yüzde 98'e kadar ikramiye veriyorlar. Dolayısıyla insanlar da anlık, günlük kazançlarını düşünmek suretiyle maalesef o sitelere, o mecralara yöneliyorlar. Yani ben de tabii ki yol olarak -bir tanesini- bunu söylüyorum; evet ama ironik bir durum, daha fazla ikramiye verdiğinizde bu sefer daha fazla insanı oyun oynamaya teşvik etmiş olacaksınız; bunu doğru bulmadığımı da altını çizerek ifade ediyorum.

Öte yandan, son bir somut adım da yine aynı şekilde İdaremizin yeniden yapılandırılmasındaki kanun teklif taslağında da ifade etmeye çalıştığımız gibi Millî Piyango İdaresine sanal kumarla özellikle ve sanal bahisle mücadele noktasında direkt kapama yetkisi verilmesi. Yani İdaremizin tespiti, idaremizin denetim mekanizmasının, teftiş ekibinin denetiminin akabinde işte bir teknolojik yatırımla beraber herhangi bir başka karar mercisine gerek kalmaksızın direkt kapatma yetkisinin İdareye verilmesi işleri çok daha hızlandıracaktır diye düşünüyorum çünkü bizim şu andaki teknoloji itibarıyla hangi mecralarda illegal oyunların oynatıldığı "speech-to-text" teknolojisiyle yani söylenenlerin veya yazılanların araştırılması neticesinde hemen ortaya çıkabiliyor, anlık olarak ortaya çıkabiliyor.

Emin olunuz ki Sayın Başkanım, saygıdeğer üyelerimiz; yani mesela "Bet365" isimli bir internet sitesini biz kapattıktan maksimum otuz dakika sonra "366" olarak, "367" olarak, "368" olarak devam ediyor. Bunu da bir arayüzle, bir web sitesi arayüzüyle yapıyorlar zaten önceden de hazırlıklı oluyorlar bu sisteme. Dolayısıyla bu sistemle mücadele, bu illegaliteyle mücadele edebilmek için aynı performansta eleman çalıştırmak gerekiyor, aynı performansta onların oynatma yetkisi olduğu gibi yani illegal bir azimleri olduğu gibi bizim de aynı şekilde çok hızlı karar verip uygulayıcı noktasında bulunmamız gerekiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Para transferlerini takip edebiliyor olmak gerekiyor o sistemi çöktürmek için; bankalarla, BDDK'yle falan onlarla birlikte koordinasyon şart.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Evet, bu noktada önerebileceğim en somut şey Sayın Vekilim, Sayın Başkanım, şu olabilir: Gerçekten yani bu 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 52'nci maddesini tekrar arz etmiş olayım, 100 bin liradan 10 milyon liraya kadar para cezası hükmü kanunlaşmadığı için bizim bütün suç duyurularımız, yargıya taşınmış bütün....

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Kanunlaştırılım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyon olarak not olarak ilgili Bakanlığa, ilgili yerlere yazacağız, göndereceğiz. Burada Komisyonunda oluşan görüş ve değerlendirmeleri toplayıp ilgili...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bunun kararını alalım o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tavsiye kararını biz Komisyon Başkanlığı olarak iletiriz orada bir şey yok yani.

ORHAN SÜMER (Adana) – Genel Müdürün söyledikleri çok makul.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii tabii, biz bu değerli değerlendirmeleri toplarız.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – İmza lazım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Gerek yok, biz Başkanlık olarak da gönderebiliriz, orada bir sıkıntı yok.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyorum.

Tabii ayrıca burada bir de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan İnternet Daire Başkanı Avukat Bahadır Aziz Sakin Bey var. Kısaca öneriyle ilgili olarak da bir değerlendirme yapar mısınız Sayın Başkanım?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Sayın Başkanım, öncelikle hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Kurumumuz 4/5/2007 tarihli 5651 sayılı Kanun kapsamında şu anda mevcut 9 katalog suçla mücadele etmekte. 5651 sayılı Kanunun 8’inci maddesinde çok açık bir şekilde kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçu da bu katalog suçlar içerisine alınmış durumda. Şimdi, yalnız öncelikle bu konuya ilişkin olarak her biri Türk Ceza Kanunu’nun karşılığı olan maddeler bunlar; çocukların cinsel istismarı, fuhuş, müstehcenlik vesaire böyle 9 katalog suç. Şimdi, bunlarda temelde sorumlu olan aslında hâkimlikler ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde de normal şartlarda savcı bu konuda ivedi karar alabiliyor. Daha sonra da bunu hâkim onayına sunabiliyor. Dolayısıyla, bize gelen özellikle özelimizdeki kumar konusu değişik kaynaklardan karar olarak önümüze geliyor. Bunlardan bir tanesi “bim.org” dediğimiz bir kanal. Milli Piyango İdaresi de “bim.org” kanalından bize çok sayıda ihbar giriyor ve ihbarlar da tarafımızca neticelendiriliyor.

Yine, hakeza “ihbar.web.org” diye bir adresimiz var. Bu adresimiz de kamuoyuna açık yani şu anda da elinizdeki tabletlerden, cep telefonlarından girebilirsiniz “ihbar.web.org”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu konuda hiç kamu spotu yayınlanıyor mu televizyonlarda?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Şöyle: Şimdi, biz 5651 sayılı Kanun’un bize verdiği görevler...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Web” sitesini ilan ediyor musunuz, yani vatandaş ulaşıyor mu ihbar sitesine?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bilgilendirme anlamında söylüyorsunuz, evet.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Açık yani halka açık ve biz bilinçlendirme faaliyeti olarak da...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, “Duyurumu çoğaltsak faydası olmaz mı?” diye soruyor.

ORHAN SÜMER (Adana) – Özellikle TRT kanallarında.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim, dinledikten sonra...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Var mı, yok mu; onu soruyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, evet...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Televizyonda yayınlanan kamu spotu var mı “ihbar.web.org”la ilgili?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Şöyle arz edeyim: İnternetin bilinçli ve güvenli kullanımı konusunda biz kamu spotlarımızı hazırladık ve Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne de ilettik. Yani internet devasa bir alan, kocaman bir ekosistem yani milyonlarca insanın anlık olarak erişebildiği bir sistem malumunuz.

Dolayısıyla, biz, bu anlamda, özellikle bilinçlendirme faaliyeti kapsamında çocuklarımıza, gençlerimize ve ailelere yönelik olarak sürekli bir faaliyet içerisindeyiz. Kamu spotlarımız da bu konuda gönderilmiş durumda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Televizyonda yayınlanıyor mu? İhbar sitenizi ilan ettiniz mi? Tüm vatandaşlar televizyonda kamu spotu olarak görüyor mu, “İhbar.web.org” diye bir site var, girerse bu sanal kumarla ilgili siteleri ihbar edebileceğini biliyor mu? Yayınladınız mı?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Şu anda bizim bilinçlendirme ve ihbara yönelik olarak çok sayıda kendi yönettiğimiz yayınıımız var ama özel olarak hani şu anda “Yayınladınız mı, ihbarları buradan girebilir misiniz?” şeklinde; bilgin yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şöyle yapalım: Sayın Başkanım, sayın milletvekili arkadaşlarımızın, üyelerimizin sormuş olduğu soruları üyelerimize yazılı olarak, olup olmadığını daha detaylı bir şekilde Millî Piyangoyla birlikte, eş güdüm içerisinde yazılı bir şekilde yanıt verebilirsiniz.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Olur Sayın Vekilim, hayhay.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Varsa açıklama yapmak istediğiniz başka hususlar buyurun, devam edin.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Bu kapsamda yoğun bir faaliyet içerisindeyiz zaten çok sayıda ihbar geliyor, sadece kumar konusunda değil, “ihbar.web.”ten geliyor, “bim.org”dan geliyor, hâkimliklerden geliyor, savcılıklardan geliyor.

Demin aslında konuya çok güzel temas edildi, bir örnek verdi Sayın Genel Müdürümüz, yani birini kapattığımız zaman otuz dakika sonra tekrar yenisi açılıyor. Tabii, bu, sürekli bir mücadeleyi gerektiriyor; onlar açıyor, biz kapatıyoruz, gelen ihbarları sürekli değerlendiriyoruz; bu şekilde mücadelemiz devam ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yakından takip ediliyor yani.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Tabii, tabii.

Zaten şöyle: Ben özellikle onu beyan etmek isterim yani sadece bu konu Millî Piyango İdaresinin ihbarlarıyla başlayıp biten bir konu değil, oradan gelen çok ciddi ihbar var, evet ama halkımızdan da gelen çok ciddi ihbar var bu konuda; hiçbir tanesi yarıda bırakılmıyor ve hepsi kesinlikle kapatılıyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İyi ki mücadele ediyorlar 500 milyar TL dönüyor, etmeseler demek ki 1,5-2 katrilyon.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tüm dünyada mı diyorsunuz siz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, hayır Türkiye’de.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye’de yıllık 150, üç yılda 500.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dünyada 500 milyon dolar dönüyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, şunu sorabilir miyim: İhbar ödül sistemi var mı bu sanal kumar sitelerinin ihbarıyla ilgili?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Yok, bizde öyle bir ödül sistemi yok. “İhbar.web”e ihbar geliyor...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Para yok zaten, nasıl ödül verecek?

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU İNTERNET DAİRE BAŞKANI BAHADIR AZİZ SAKİN – Yani öyle bir kaynağımız yok, öyle bir sistemimiz yok. Biz sadece kanunun bize verdiği yöntem neyse onu engellemekle mükellefiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, biz önerileri görüşmeyi bitirmiştik. Bununla mı ilgili söz alacaksınız?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kusura bakmayın, şöyle: Bir komisyonumla çakıştı burası, Sanayi Komisyonunun haberi gece 22.30’da gelince bugün ayrıca Sanayi Komisyonunda olduğum için bir oraya, bir buraya gelmek zorundayım. Onun için belki de tekrara düşecek konuşmalar da yapabilirim ama öncelikle o konuda özür dileyerek konuşmama başlayayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Millî Piyango 2016 yılında kırk dokuz yıllığına Varlık Fonuna devredilmiş, Varlık Fonu da şans oyunu ve gelirlerinin devlete aktarılan payının artırılması amacıyla 2019 yılında ihale düzenleyerek Sisal Şans İnteraktif Hizmetler ve Şans Oyunları Yatırım Anonim Şirketiyle sözleşme imzaladı ve 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren bahsi geçen yüklenici firmayla lisansa konu şans oyunlarını fiilen düzenlemeye başladı. Millî Piyango kurumuna, bu aşamadan sonra Cumhurbaşkanlığı kararnamesi doğrultusunda sadece denetim görevi verilmiştir ancak kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin de eksikliklerle dolu olduğundan biraz önce siz de konuşmanızın bir kısmında bahsettiniz.

İdarenin teşkilat yapısı bu yeni görevle birlikte yeniden düzenlenmeye muhtaç hâle gelmiş ama kurum yeni bir düzenlemeyi bırakın, hâlâ eksik Yönetim Kurulu üyelikleri nedeniyle karar yeter sayısını sağlayamayıp toplantı bile yapamamakta; Sayıştayın bu konuda zaten mevcut bulgusu var, bu bulguya da sizin verdiğiniz “Gerekli girişimlerde bulunduk.” cevabınız var. Bu cevabın üzerinden yaklaşık yirmi ay geçti, hâlihazırda bir gelişme olduğunu bilmiyoruz. Kurumun elinden şans oyunları alınırken maddî boşluğa düşeceği hiç hesap edilmemiş, ne Varlık Fonuna devredilirken ne de özelleştirilirken İdareye kaynak aktarılması düşünülmemiştir. Bu nedenden ötürüdür ki kurum 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren lisans kapsamındaki şans oyunları yüklenici firma tarafından oynatıldığı için kendi genel yönetim giderlerini karşılamakta güçlük yaşamaya başlamıştır. Bu nedenle kanuni bir düzenleme yapılarak şans oyunları hasılatından elde edilen gelirden kuruma pay verilmesi, bu yükün de Hazine üstüne kalmaması açısından zorunludur.

Millî Piyango yeni sistemde izleme ve denetleme yetkisini haizdir ama yüklenici firmanın ilgili mevzuat ve sözleşme hükümlerine aykırı davranması hâlinde yaptırım uygulama yetkisine yeterince sahip değildir; bu nedendir ki şans oyunları sözde denetimli ama yaptırımsız bir sahada oynatılmaya devam etmektedir.

2019 yılında 5’i özel olmak üzere 33 Millî Piyango çekilişi yapılırken 2020 yılında 2’si özel olmak üzere 20 piyango çekilişi yapılmış, 2019 yılında 260 olan Sayısal Loto, sayısal oyun çekilişlerinin 1 Ağustos 2020 tarihinden itibaren yüklenici firmaya geçtikten sonra şirketin lisansa konusu şans oyunlarını düzenlemeye başlamasıyla 211’e düşmüş. Kurumda özelleştirme süreci öncesinde Hazineye aktarılan payda düşüş yaşanmaya başlanmış, özelleştirilmesiyle birlikte de dağıtılan ikramiye

tutarlarında ciddi düşmelerin olduğu görülmekte, büyük ikramiye çekilişleri veya diğer şans oyunlarıyla ilgili olumsuzluklar dolayısıyla kuruma olan güvenin zedelendiği görülmektedir. Yüklenici firmanın şans oyunları, kupon ve bilet fiyatlarına yaptığı fahiş artırıma rağmen ikramiye kazanma oranının da düşmesi bayilerin satış şartlarını da çalışma şartlarını da ağırlaştırmış ve bayi gelirlerinde de ciddi bir düşüş yaşandığı görülmüştür.

Yine, son yıllarda yasa dışı bahis oynatımı oldukça arttı. Millî Piyango İdaresi bir yandan yasa dışı bahis ve kumar siteleriyle mücadele ederken diğer taraftan şans oyunlarını devralan yüklenici firma tarafından oynatılan oyunlarda şirket tarafından verilen ciro taahhüdü nedeniyle buna göz yumulmaktadır. Açık kaynaklardan bakıldığında 20'den fazla kumar oyunu sağlayan Millî Piyangonun yazılım tedarikçisi olan yabancı şirketlerin faaliyet alanlarının kumar yazılımları ve çevrim içi kumarhane sunucuları olduğu da açıkça görülmekte. Millî Piyangonun on-line adresine giren bir Türk vatandaşı kumar oynamanın yasal olduğu ülkelere erişilebilen çevrim içi oyunların bire bir aynısıyla, farklı bir isimde erişebilmekte ve dilediği miktar ve sayıda sanal kumar oynayabilmektedir. Lisans sahibi şirket yasal mevzuatın dağınıklığından ve tanımlamalardaki muğlak ifadelerden yararlanarak yasal görünümlü bir kumarhane işletmektedir ve suç işlenmektedir.

Türkiye'de 1998'de kumar oynatılmasının yasaklanmasına ve kumarhanelerin kapatılmasına yol açan Turizmi Teşvik Kanunu'na eklenen son fıkra hükmünün hâlen yürürlükte olduğunu biliyoruz. Fiziki olarak yasak olan bir oyunun sanal ortamda da yasaklı fiil olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Her yıl yasa dışı kumar oynayan binlerce kişiye ceza kesilmekte Türk Ceza Kanunu'na göre açıkça düzenlenmiş olmasına rağmen Millî Piyangonun sanal kumar oynatmasının serbest oluşu denetimin yapılmadığının da açıkça bir göstergesidir.

Öte yandan, Sisal şirketinin yasa dışı sanal bahis ve kumar oynattığı gerekçesiyle 2015 yılında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından erişime kapatıldığı bilinirken BTK'nin bu yasağına rağmen 2019 yılında İtalyan Sisal şirketinin Demirören grubuyla birlikte ihaleye girip Millî Piyango ihalesini almasına göz yumulması iktidarın sanal kumarı başından beri kabul ettiğinin de bir göstergesidir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu önerinin izlenmesini Komisyonun yüksek takdirlerine arz ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılına ait 1 ve 2 numaralı önerilerini görüşmüştük, bu nedenle 2020 yılının 3 numaralı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3:

Lisans kapsamındaki şans oyunlarının düzenlenmesine Ağustos 2020 tarihi itibarıyla son verilmesine rağmen bu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izleme ve denetleme yetkisinin İdare tarafından kullanılmasını sağlamak için gerekli girişimlerde bulunulması ve İdare tarafından 320 sayılı KHK'nin ek 2'nci maddesinde kendisine verilen izleme ve denetleme yetkisinin usul ve esaslarına ilişkin ikincil mevzuat düzenlemesinin oluşturulması önerilir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun cevaben.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Sayın Başkanım, bu konuda zaten yaklaşık bir-bir buçuk yıldır bir çalışmamız devam ediyordu. En son, güncel tarihi itibarıyla söyleyeyim, 28 Mart 2022 tarihinde 18181 sayılı Yazıyla çok kapsamlı, çok içerikli ve uçtan uca tüm sosyal sorumluluk projelerinin hassasiyetlerini de gözetten bir denetim yönetmeliğini Bakanlık makamına arz ettik Cumhurbaşkanlığımıza gitmesini ve ardından da Resmî Gazete’de yayımlanmasını bekliyoruz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Öneri hakkında söz isteyen üyemiz Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, yani ben de anlamakta gerçekten zorluk çekiyorum. Yani Millî Piyango İdaresi var, sanki Millî Piyango İdaresi böyle Hükümetten kopuk bir idare, başka partilere tabi yani ayrı bir hükümet var da ona göre iş ve işlemlerini yapıyor, bazı mevzuat talepleri oluyor, kanun maddeleriyle ilgili talepleri oluyor; diğer taraftan da bunu kabul etmeyen, bir türlü hayata geçirmeyen bir AK PARTİ Hükümeti var önümüzde; yani gariptir.

Şimdi, Millî Piyangonun şans oyunu çekilişlerinin devredilme süreci başladığında bu izleme, denetleme, kontrol etme faaliyetleriyle ilgili bütün düzenlemelerin önce yapılması, şans oyunlarının ondan sonra devredilmesi gerekirdi. Şimdi, şans oyunları 1 Ağustos 2020 tarihinde devredilmiş, şimdi gelinen durum şu, kurumun resmî yanıtı: “Lisans konusu faaliyetlerin 1/8/2020-31/12/2020 dönemine ait işlemlerin Teftiş Kurulunca denetlenmesi 2021 Yılı Teftiş Programı’na alınmış ancak 2021 yılı içerisinde denetim görevi, denetimle ilgili İdarece hazırlanan ikincil mevzuatın Resmî Gazete’de yayımlanmasının beklenmesi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.” Ya, hani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçince bürokrasi ortadan kalkacak, her şey hızlanacaktı? Resmî Gazete’de nasıl yayımlanmıyor ve yayımlanmadığı için de Teftiş Kurulunu harekete geçirecek bir denetimi Millî Piyango İdaresi bu şirket üzerinde gerçekleştiriyor; böyle ortada büyük bir problem var yani denetlenmiyor. Ne yapıyor Millî Piyango İdaresi şu anda? Şunu yapıyor, diyor ki: “Yerinde izleme görevi ifa eder.” Çekiliş yapılacak, oraya Millî Piyango İdaresi yetkilisi gidecek ve yerinde izleyerek bir hile var mı, bir usulsüzlük var mı gözüyle tespit edecek. Ya, bu nasıl bir yöntem? Ya, böyle bir denetim olur mu? Teknolojinin bu kadar ilerlediği, hile yapanların profesyonelleştiği, bunu gizlemek için binbir türlü tedbir alabildiği bir çağda oraya gidecek, oturacak, gözüyle bakacak, diyecek ki: “Burada hile var.” “Hile yok, tamam, usulüne uygundur.” Böyle bir denetim olmaz, buradan çıkan sonuç şu: Millî Piyango İdaresi bu çekilişleri AK PARTİ Hükümetinin ilgili alınacak tedbirleri ve İdarece hazırlanan ikincil mevzuatı Resmî Gazete’de yayımlamayı geciktirmesi nedeniyle denetleyemiyor, çekilişler denetimsiz kalıyor.

Zaten ben şunu da anlamıyorum: İnternet üzerinden oynatılan oyunların Millî Piyango İdaresi tarafından nasıl denetlendiğini de anlayabilmiş değilim. Bakın, ben “İnternet üzerinden oynatılan oyunlar nasıl denetleniyor?” sorusunu sorarken bunun hangi kanun çerçevesinde denetlendiğini, izleme faaliyeti yapıldığını sormuyorum; teknik olarak nasıl denetlendiğini soruyorum. Yani bir müşteri var, oyuncu var, internete giriyor, oradan “hemen oyna” tuşuna basıyor, oynamaya başlıyor; Millî Piyango

İdaresi onu nasıl izliyor yani aynı anda bir ekranı var denetleyenin, o ekran üzerinde eş zamanlı olarak oynayan kişiyi görüyor, aynı zamanda o ekranın bir yanından harekete geçen yazılımın akışını takip edecek bilgiye sahip ve yazılımın normal kodlanmış yazılımla aynı şekilde, araya yama yazılımların girip girmediğini kontrol edecek bir bilgisayar programını da devreye sokarak takibini mi yapıyor, yoksa nasıl yapıyor denetimini? Ya bu işler tamamen teknik, teknolojik, üst düzey bilgi gerektiren işler; ortada böyle büyük bir problem var.

Şimdi, diğer taraftan, bir soru da... Neyse, onu Vekilim sorar, ona bırakıyorum soruyu.

Diğer taraftan şunu söyleyeceğim: Şimdi, yasa dışı bahsin oynanmasıyla ilgili Türkiye’de bir sorun var. Yani Türkiye’de yasa dışı bahis ve kumar oynanmamasını eğer istiyorsa AK PARTİ Hükümeti ilk yapacağı şey ne? İlk yapacağı şey, ekonomik krizi ortadan kaldırması lazım. Yani insanların bu şans oyunlarına, sanal kumara, bahse kaymalarının nedeni, yaşam standartları çok yüksek de durduk yere “Daha fazlasını nasıl kazanırım?”dan ziyade, bir şekilde ekonomik krizdeki borcun harcını, intiharın eşiğine gelmiş insanların tercih ettiği bir yöneme dönüşmüş durumda. Şimdi, sigara paketlerinin üzerinde ifadeler var değil mi? “Sigara sağlığa zararlıdır.” İşte, orada vücudu deforme olmuş, ciğerleri böyle katran karası renge bürünmüş görselde bir insanın fotoğrafı var mesela; yani içen kişiye hem yazılı olarak hem görsel olarak bir mesaj veriyor “Bunu içersen hem kendine hem çevrendekilere bu zararı da verirsin.” Peki, ben soruyorum: Bu tip uyarılar, yani şans oyunları oynamanın, ölçüyü kaçırmamanın, sanal kumar ve bahsin vereceği zararlarla ilgili olarak gerek bu şans oyunlarını oynatan şirketin gerekse de kullandığı internet sitesindeki o janjanlı, alacalı bulacalı, daha çok tercih edilen renkler ve o reklam konseptinin özellikle çocukların ilgisini çekmeye çok müsait, gençlerin ilgisini çekme odaklı bir şekilde kurgulanmış olduğundan hareketle buralarda bu tip uyarıların yer almasını sağlıyor musunuz; bu kısım önemli.

Diğer taraftan, internet üzerinden oynatılan yasa dışı bahis ve... “Kumar” diyorum bana da komik geliyor, yani bir yandan da komik geliyor çünkü ya bunu zaten ilgili şirket kendi sitesi üzerinden oynatıyor. Yani bunun yasa dışı olmasına sebep olan şey ne, bunun bir adını koyalım. Yani sitenin yasa dışı olması topluma verdiği zarardan ziyade, devlete ödemediği vergiyle mi ilgili? Yani vergiyi ödediği zaman yasa dışı olmaktan çıkıyor, kumar olmaktan çıkıyor ve tüm vatandaşların oynamasına uygun bir hâle mi geliyor, yoksa toplum ve aile yapısını bozucu, parçalayıcı bir niteliği bulunduğu için mi “yasa dışı” tanımı kullanılıyor? Nedir? Şimdi, bakıyorum ben, mevcut 1 Ağustos 2020 tarihiyle itibarıyla şans oyunları bir şirkete devredildi, o da bunu kalkan yaparak internet üzerinden internet oyunları oynatıyor. Şimdi, bu yasa dışı kumar ve bahis değil mi? Bu yasa dışı kumar ve bahiste olduğu gibi, toplumun aile yapısını bozucu, gençlerin, çocukların zihinlerini bulandırıcı bir nitelik taşıyor mu? Daha doğrusu bir soru, daha da belirgin hâle getireyim. İnternette kapatılan bir site düşünelim, bu sitenin yani yasa dışı bahis ve kumar oynatan bir site tespit edilmiş, bu sitenin kapatılma gerekçesi burada birilerinin bu oyunları oynayıp da para yatırıp da ona vad edilen parayı geri alamaması nedeniyle bir güvencesizlikten kaynaklanan bir sıkıntı mı, bir vergi ödemediği için mi o site kapatılıyor yoksa burada toplumun ruh sağlığını, ailesini parçalayıcı bir nitelik olduğu için mi site kapatılıyor? Neden bu özelliklerle kıyaslandığında, bu şans oyunlarının devredildiği resmî internet sitesinde aynı nitelikteki internet oyunları oynatan şirket vergi verdiği için -ki onu da denetlemeniz gerekiyor ama işte ne kadar denetliyorsunuz diye o yüzden soruyorum- veya yatırdığım geri alabilme, orada vaat edilen ikramiye eğer çıkarsa alabilme güvencesi verildiği için mi yasa dışı olmuyor? Bunu sormak istiyorum. Bu konudaki bulanıklığı ortadan bu şekilde kaldırmış olalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzıılmaz.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bu 3’üncü bulgu maddesi gerçekten çok önemli ve üzerinde dikkatle durulması gereken bir madde çünkü Ağustos 2020 tarihi itibarıyla bu şans oyunlarının düzenlenmesine son verilmesine rağmen, faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izleme ve denetleme yetkisinin idare tarafından kullanılmasını istiyor. Alt Komisyonunda bu konuda konuşma yaptık, bu konuda yaklaşık iki yıldır bir denetleme yapılamadığından Sayın Genel Müdür söz etmişti. Bunu yazmıştık da size, soru olarak da söylediğimizde siz burada yine yanıt verdiniz. O yanıtta gördüm ki bir arpa boyu yol alamamışsınız yani alamamışsınız; biz değil de siz alamamışsınız. İlgili makamlara sunduk ancak alt komisyonun üzerinden yaklaşık üç ay geçmesine rağmen, ilgili makamlara yazılan noktada size anladığım kadarıyla herhangi bir yanıt yok çünkü Sisal Şans Oyunları, 2020 yılı Ağustos ayında bu ortaklık grubu Millî Piyango oyunlarını devraldı ve üzerinden tam iki yıl geçti ve siz iki yıldır Sisal Şans Oyunları grubunu denetleyemiyorsunuz. Yani bunlar nasıl yapıyor? Kime ikramiye veriyor? Ne kadar ikramiye dağıtıyor? Ne kadar para topluyor? Yani bu noktada devletimiz bundan ne kadar vergilendirme yapıyor? Ne kadarı Millî Piyango bileti alan mudinin eline para ulaşıyor? Hiçbir şey bilinmiyor.

Ya, güya denildi ki bize bu sistemde her şey hızlı olacaktı yani bürokratik engeller hızlı aşılacaktı, birçok faaliyet hızlanacaktı, söylendiği zaman hemen yerine gelecekti falan falan ama gördük ki Millî Piyangonun bu grubu denetlemesi için küçük bir mevzuat değişikliği lazım Sayıştayın önerdiği bu noktada. Bu mevzuat değişikliği yapıldığı takdirde siz, bu şans oyunlarını yürüten şirketi denetleme yetkisine sahip olacaksınız. Zaten istediğimiz de o bizim yani bu işin yıllardır Millî Piyango İdaresi tarafından yürütülmesi, devlet tarafından yürütülmesi çok önemli bir güven kaynağıydı, topluma da güven kaynağıydı yani “En azından ben kazanamam devletim kazanıyor.” diyordu vatandaş piyango bileti alırken ya da sayısal loto oynarken yani “Bana belki para çıkmıyor ama devletim buradan kazanıyor.” diyordu. Şimdi o da kalktı, bir grup kazanıyor, o grubu denetleyemiyoruz yani sanki bilinçli olarak denetimden kaçılıyormuş izlenimi uyanıyor bizde çünkü bu konuda ısrar ediyoruz, biz değil yani Sayıştay ısrar ediyor, biz de onun ısrarcısı oluyoruz. Diyoruz ki: Ya arkadaş, bu niye denetlenmiyor iki yıldır yani denetlenmeyen bir yapı olabilir mi? İşte mevzuata takılıyor. O mevzuat nasıl aşıllacak, nasıl sonuç alacağız?

Şimdi, ben burada yine KİT Komisyonu Başkanımıza ricada bulunayım yani hani Komisyon olarak karar alınıyor, alınmıyor, alırız da ama KİT Komisyonu Başkanının takdiriyle gerekirse bir tavsiye kararı alalım, bu işin çözümüne katkıda bulunalım ya da siz önerin, siz söyleyin. Siz bu grubu denetleyemiyorsunuz ama bizim gibi dışarıdan izliyorsunuz yani biz de dışarıdan izliyoruz, siz de dışarıdan izliyorsunuz. Size göre ortada yanlış giden bir şeyler mi var yoksa her şey yolunda mı gidiyor? Onu da bilmiyoruz, bilmiyoruz, bilmiyoruz. Oyunları devrettiğiniz özel sektör kurumunu Millî Piyangonun iki yıldır denetleyememesi normal mi? Normal karşılıyor musunuz? Bu konuda Sayıştayın var olan mevzuat hükümlerini denetleme ve izleme yetkisinin idareye verilmesi noktasındaki talebinin boşlukta kalması bence vahim bir durum.

Alt komisyonunda ben Sisal Şans Ortak Girişimi, Millî Piyangoda elde edilen hasılatı 2020 yılı içinde 9 milyar 320 milyon liraya çıkarmayı taahhüt etmişti demiştim. 2020 ve 2021 yılı için de taahhütleri vardı, bunlar yerine getirildi mi diye sormuştum. Varlık Fonu ise “Pandemi nedeniyle alamadık.” diye bir cevap vermiş bize; siz değil, Varlık Fonu cevap veriyor bu konuda. Pandemi nedeniyle bu girişim grubuna nasıl bir imtiyaz sağlandı? Devletin alacağı para ertelendi mi? Ertelendiyse ne kadar bir alacak ertelendi? Ne zamana ertelendi? Daha net bir cevap istiyoruz Varlık Fonundan.

Bize daha önce verdiğiniz cevaplarda bir taraftan “Gelirler 3,5 kat arttı.” falan diyorsunuz, diğer taraftan “Pandemi nedeniyle söz verilen taahhütler alınmadı.” deniliyor yani burada bir şey var, Sisal Şans Ortak Grubunun verdiği taahhütlerin yerine getirilmesi noktasında bir çelişki var. Bir yandan pandemi gerekçe gösteriliyor “Söz verilen nokta yerine getirilemiyor.” diyor bir yandan da “3,5 kat arttı.” diyor. Bir çelişki var burada, bunu nasıl açıklıyorsunuz? Onu öğrenmek isterim.

Varlık Fonu temsilcileri de burada yani bu konuda net bir açıklama bekliyorum ben. Sisal Şans Ortak Grubuyla sözleşme imzalandığı günden bu yana sözleşmede yer alan taahhütler yerine getirildi mi? Hangileri yapıldı, hangileri yapılmadı? Ne kadarlık bir alacaktan vazgeçildi veya ertelendi? Bunları öğrenmek istiyorum. Sisal Şans Oyunları devrıldığı günden bu yana Hazine ve Milli Piyangoya ne kadar katkı sağlandığını öğrenmek istiyorum.

Bir de çok önemli bir nokta, biz Sisal Şans Oyunları Grubunun bir başka gruba Milli Piyangoyu devrettiğini ya da sattığını öğrendik, hatta ben sizi telefonla arayıp o gruba ilgili bilgi istedim. Hakikaten siz de bilmiyordunuz ve bana yanıt veremediniz çünkü o grubu kimse bilmiyor. Kime gitti, kim aldı, nedir, in midir, cin midir, kara para aklayıcılığı mıdır, tefeciler midir, dünya ölçeğinde kara para yönlendirenler midir? Kim olduğunu bilmiyoruz. Kim biliyor? Türkiye Varlık Fonu biliyor. Varlık Fonunun bunu açıklaması lazım, biz hani Sisalı tamam, İtalyan ortaklığı, işte Türkiye ortaklığıyla falan az çok biliyoruz ama gittiği yeri bilmiyoruz. Onu da özellikle çok rica ediyorum ve onu öğrenmek istiyorum çünkü bu şans oyunlarının, Sisal Şans oyunlarının denetlenmediği gibi o yeni giden, yeni gelen ve aldığı söylenen şirketin de ne olduğunu bilmediğimiz noktada Milli Piyangonun mutlaka denetleme ve izleme yetkisinin olması gerektiğinin altını kalın çizgilerle çiziyorum.

Şimdi, elinizdeki popüler oyunları devrettiniz, Millî Piyango’yu devrettiniz, Şans Topu’nu, ne varsa devrettiniz, şimdi hayat pahalılığının zirve yaptığı noktada, bu süreçte A’dan Z’ye her şeyin fiyatlarının arttığı noktada hayat pahalılığını göze alarak akaryakıttan market alışverişine, cep telefonundan tatile, bilgisayara kadar çok sayıda eşyayı çekilişle veriyorsunuz. İnsanlar özelleştirilen şans oyunlarına yeterince güvenmiyor ancak sizin düzenlediğiniz eşya piyangolarına hayat pahalılığının etkisiyle talep artmıştır diye düşünüyorum size güveni de bunun içine katarak. Şimdi onunla ilgili de sorayım kapatayım. Eşya piyangosu düzenlemeye başladığınız günden bu yana istatistiki anlamda bir artışınız var mı? O istatistiki bilgileri bizimle paylaşırsanız memnun olurum. Satılan bilet sayısı, kuruma kalan para sayısı, devlete kalan vergi ne kadar, onları öğrenirsek memnun olurum.

İkinci el araç için eşya piyangosu düzenleyeceğinin iddia edildi yani böyle bir şey yapacak mısınız bilmiyorum, böyle bir iddia var mı, böyle bir planınız var mı, onu da sorayım istedim. İkinci elde araç Millî Piyangoya giriyorsa bilmiyorum, ikinci el aracı olanlar size başvursunlar en azından, bir kontrol edin o araçları, piyangoya koyun.

Bir de başta akaryakıt olmak üzere diğer tüm malzemelere büyük oranda zamlar gelince akaryakıt çekleri ve gıda alışverişi çekleri de koymaya başladınız. Gıda ve akaryakıt hediyelerini ne zaman dağıtmaya başladınız ve özellikle bu iki hediyeyle talep ne oldu, onu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Sayın Genel Müdürüm, geneli üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra bu önergeyle ilgili sorulan soruları söz verdiğimizde yanıtlarsınız.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdürün değil de sizin yanıtlamanız gerekmiyor mu? Resmî Gazete’de de yayınlanmıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, neyi yanıtlamamı istiyorsun?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Neyse, geneli üzerinde yanıtlarsınız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, bir gün ara verdim, tekrar...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Doğru söylüyor, “Bu konuda ne yapıyorsunuz? Nedir durum?” diye soruyor yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, o zaman böyle daha farklı bir üslupla sorması gerekmiyor mu Sayın Sertel?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tabii yani ben şimdi sizin o aşkla cevap vermeniz gereken bir noktada pas attım, Komisyon Başkanımızın takdiridir dedim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz de biraz önce söyledik, burada yapılan değerlendirmelerle ilgili olarak ilgili bakanlığımıza Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla tavsiyelerimizde bulunacağımızı ifade ettik.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani bu konuda da ediyor musunuz Sayın Başkanım? Bu konuda da aynı fikirde misiniz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir bakarız tutanaklara, değerlendirmelere bakarız, ihtiyaç varsa ilgili birimlere aktarırız Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım, Millî Piyango denetlemiyor, denetleme yetkisi istiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayıştayın görüşünü alalım Sayın Sertel.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Önerinin izlenmesi hususunu Sayın Komisyonun takdirlerine sunuyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2020 yılının 4 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 4:

320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de yer alan müeyyide hükümlerinin uygulanabilmesi için söz konusu müeyyidelerin kanun hükmüyle düzenlenmesine ihtiyaç duyulmakta ve bu hususta ilgili merciler nezdinde gerekli girişimlerde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Sayın Başkanım, Saygıdeğer Vekilimizin demin “Somut bir öneri söyle.” demiş olduğu hususla ilgili bu. İşte, zaten arz etmiş oldum, “Kanun hükmünde kararnamenin bu 52’nci maddesi kanunlaştığı zaman yürürlüğe girer.” denildiği için bu husus kanun gerektiren bir hükümdür.

Takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Önerinin izlenmesi hususunu Sayın Komisyonun takdirlerine sunuyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2020 yılının 5 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 5:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz...

Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sisal Şans yüzde 51 Demirören Grubu, yüzde 49 da Sisal S.p.A’nın birlikte oluşturduğu bir yapıydı. Daha sonra, Sisal S.p.A’nın ayrıldığı, yerine bir başka şirketin geçtiğiyle ilgili çeşitli haberler yayınlandı. Bu haberler doğru mu? Hangi tarihte bu devir işlemi yani kendi şirketlerinin içindeki devir işlemi yapılmıştır? Bu şirketin adı nedir? Bu soruyu ben Türkiye Varlık Fonu temsilcisi kimse ona soruyorum yani bunu bize açıklasın, bilelim şirket kim. Yabancı bir şirket mi, yerli bir şirket mi? Bu konuyla ilgili bir deneyimi var mı? Bu devir işleminin satışı hangi tutar bedel üzerinden hangi koşul ve şartlarda yapılmıştır, bunu sormak istiyorum.

Diğer taraftan, bu Sisal şirketi ortaklık yapısı değişti mi, değişmedi mi; ayrı açıklanacak, öğreneceğiz. 2020 yılı, 2021 yılı ve 2022 yılı için hangi tutarlarda ödeme yapmayı taahhüt etmiştir Türkiye Cumhuriyeti devletine ve bu süreler içinde hangi tutarlarda ödeme gerçekleştirmiştir? Soru çok basit, çok net. Türkiye Varlık Fonundan bir demagoji değil, net rakamları istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzılmaz.

Varlık Fonundan bu konuyla ilgili olarak, yazılı olarak sayın milletvekillerimize ulaştırılmak üzere Komisyonumuz aracılığıyla iletelim lütfen Millî Piyangoyla birlikte.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Yani şirketin adı bir devlet sırrı değilse söyleyebilirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz. Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Zeybek, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kurumumuzun değerli yöneticileri, hoş geldiniz.

Özellikle 31 Aralık 2021 tarihinde yılındaki Millî Piyango özel yılbaşı çekilişinde biletlerin ikramiye tutarı Türkiye Varlık Fonuna aktarılmış mıdır yani 31 Aralık tarihinde çekilen Millî Piyango biletlerinin, büyük ikramiye ve ikramiyeleri çıkmayan biletlerinin tutarları Varlık Fonuna aktarılmış mıdır, onu soruyorum. Aktarıldıysa Millî Piyango özel yılbaşı çekilişinde satılmayan biletlerin ikramiye tutarı olan ve Varlık Fonuna aktarılan paralar nereye harcanmıştır? Pandemi ve ekonomik kriz dolayısıyla zor durumda olan esnaflara mı aktarılmıştır, işçilere mi aktarılmıştır, çiftçilere mi aktarılmıştır, bunu soruyorum. Nereye aktarılmıştır bu paralar?

Diğer taraftan, internet medyasında Millî Piyango İdaresinin piyango oyunlarının katma değer vergisinden muaf olduğu iddiaları yer almıştır. Bu çerçevede, bir, KDV muafiyeti olduğundan Millî Piyangonun devlete aktaracağı hasılatla kaç liralık bir azalma olmuştur?

İki, Millî Piyango İdaresinin piyango oyunlarının, “Sayısal Loto”, “On Numara”, “Kazı Kazan”, vesaire KDV’den muaf tutulduğu iddiaları doğru mudur?

Üç, Türkiye Varlık Fonuna aktarılan şirketler KDV’den muaf mıdır? Millî Piyango dışında Fona bağlı başka bir herhangi bir şirket KDV muafiyetlerinden yararlanmakta mıdır?

Dört, bahsi geçen sözleşmede yer alan taahhüdün karşılanması durumunda, Türkiye Varlık Fonuna taahhüt edilen ile toplam hasılat arasındaki fark tahsil edilecek midir?

Beş, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün gelirlerinde 2019 yılı ile 2020 yılları arasında ve 2021 ile 2022 yılları arasındaki oranlarda azalma devam etmekte midir?

Bu sorularımızın yanıtını sözlü veya yazılı verebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

Kasım 2019 yılında görsel ve yazılı basına da konu olan, daha sonra da benzerleriyle gördüğümüz ve son üç senedir süregelen şekilde Millî Piyangoda büyük ikramiyelerin satılmayan biletlere çıktığı, bu sebeple toplanan paraların kasaya kaldığı ve Varlık Fonuna devredildiği iddiaları var; bunlar doğru mudur?

40’a yakın görsel ve işitsel yayın organı olan TRT, Millî Piyango sonuçlarını canlı olarak yayınlamıyor. Bu soruyu sordüğümüzda zaman zaman “TRT çok yüksek ücret istiyor.” denildi. Kurumun bütçesi bu giderleri karşılamaya yetmiyor mu? Ancak, geline nokta, Millî Piyango çekilişlerine vatandaşın güveni maalesef azalmış durumda. Çekilişler canlı yayında yayınlanmıyor ama TV kanallarına baktığımız zaman bazı çekilişler yayınlanmaya başladı ama hepsi değil, sadece bir kısmı. Yani reklama para var ama çekilişleri canlı yayında yayınlamaya para yok; bu da garip değil mi?

Millî Piyango “TV ve ‘YouTube’ kanalımızdan canlı yayın var.” açıklaması yapıyor ama vatandaş yayın kesintilerinden şikâyet ediyor; bu da vicdanları yaralıyor. Maalesef, birçok konuda olduğu gibi tartışılır durumda, özellikle de kurum satıldıktan sonra. Şeffaf olunması, her şeyin açık açık milletimizle paylaşılması gerekir. Bu yapılmadığı sürece kuruma duyulan güven her geçen gün azalıyor, azalmaya da devam edecek.

Millî Piyango yetkilileri İstanbul, Ankara ve Antalya’nın en yüksek oyun oynama hasılatına sahip olduğunu, bu nedenle bu 3 ilin ilçelerine piyango vurma olasılığının daha fazla olduğunu açıklamışlardı. Milyonda bir olabilecek olasılıkla “Şans Topu”, “On Numara”, “Sayısal”, “Çılgın Sayısal” gibi oyunlarda numaraların art arda gelmesi, ikramiye çıkan yerlerin sürekli benzerlik göstermesi sadece bir tesadüf müdür?

Ayrıca “Satılmayan biletlere, çıkan kasaya kaldı.” diye tabir edilen biletlere son üç yılda ne kadar gelir elde edilmiştir? Bu paralar hangi şekilde değerlendirilmiştir? Millî Piyango oyunlarından son üç senede ne kadar gelir elde edilmiş, ne kadar ikramiye dağıtılmıştır? Son üç sene ikramiye isabet ettiği hâlde satılmayan biletlere hangilere gönderilmiştir? Kurum son üç senede kamuoyuna güven araştırması yapmış mıdır, sonuçları nelerdir? On-line oynatılan, “Slope” tarzı oyunların başladığı günden bugüne kadar ne kadar kazanç sağlanmıştır? Adı aynı, içeriği aynı, sadece uzantısı değişen

kumar sitelerini durdurmak amacıyla yapılan bir çalışma var mıdır? Var ise başarılı olmama sebepleri nelerdir? Türkiye’de bugüne kadar tespit edilip kapatılan kaç adet bahis sitesi vardır? Hesaplarının kimlere ait olduğu denetlenmiş midir? Bunların bir açıklaması var mıdır?

Bunları yazılı olarak verirsiniz sevinirim Sayın Genel Müdürüm.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şans oyunlarında, özellikle “Kazı Kazan” oyunlarının Türkiye’de değil, Macaristan’da basıldığına dair iddialar var; doğru mudur, Macaristan’da mı basılıyor? Macaristan’da basılıyorsa yerine gidip basıldığı tesislerde incelemelerde bulundunuz mu? Neden Macaristan? Şans oyunları devredilmeden önce bu basım işlemi Türkiye’de mi yapılıyordu? Bu konuyla ilgili izleme, denetleme, kontrol faaliyetinizi nasıl yerine getiriyorsunuz?

Yine, bunu “Şu kanun maddesi çerçevesinde verilen görevleri şöyle yapıyoruz.” şeklinde bir yanıt için sormuyorum, teknik olarak nasıl yaptığınızı soruyorum. Yani “Evet, 3 tane denetçimizi konuyla ilgili görevlendirdik, basımın yapıldığı yere gitti. İşte, yurt dışındaysa, Macaristan’sa Macaristan’a, Türkiye’deyse tesisler, Türkiye’deki şu tesislere gidiyorlar. Basım aşamasında kontrol ediyorlar. Basımın yapıldığı yerde bir kamera var. O kamera yirmi dört saat izleme yapıyor. Buradaki yapılan izleme, aynı zamanda Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğündeki bir birim tarafından izlenip, kaydedilip, denetleniyor.” şeklinde bir uygulamanız var ise buna benzer bir teknik yaklaşım istiyorum.

Oyun bazlı satış gelirleri, KDV dâhil 2017-2020 yılları arasının rakamlarını Millî Piyango İdaresi vermiş. Rakamlar TL, ben bunu ortalama döviz kuru üzerinden sizden vermenizi istiyorum ki bunun kıyaslamasını daha sağlıklı bir şekilde yapabilelim.

Şimdi, Millî Piyango idaresi bu şans oyunu çekilişlerini yaparken bir KİT olduğu için de KİT Komisyonu tarafından denetleniyor. Burada rakamlar da var, bu denetimi yapıyoruz. Ancak, devredildikten sonra, bakın, 2021-2022 yılı boş, bütün veriler sıfır, verememiş yani sıfır derken sıfır yazdıkları da var, hiç veremedikleri de var. Dolayısıyla biz, artık bu şirketin ne kadar satış hasılatı olduğunu - ve ondan ne kadar payını Türkiye Cumhuriyeti devletine ödemeyi taahhüt ettiğini, bunun ne kadarını 2021-2022 yılının 1 Ağustos tarihinden sonraki süreci, 2021 yılı ve 2022 yılında bugüne kadar ne kadarını gerçekleştirdiğini, ne kadarlık ödeme yaptığını, ne kadarlık yapmadığını bilmiyoruz. Ne oldu? Şeffaflık bitti, gitti. Şimdi, ne diyoruz biz? “Türkiye Varlık Fonu denetlenmiyor.” diyoruz. Bize de itiraz geliyor: “Hayır, efendim, denetleniyor. Türkiye Varlık Fonu niye denetlenmesin? İşte, Türkiye Varlık Fonunda BOTAŞ var, TPAO var, devredildi. Bak, o da KİT, KİT Komisyonunda denetleniyor.” diye. E, ben şimdi Millî Piyango İdaresinin izleme, denetleme görevinin olduğu ve doğrudan onun varlık sebebi olan bu şans oyunu çekilişleriyle ilgili Türkiye Varlık Fonunun yaptığı bu anlaşmayı soruyorum: Ne taahhüt edildi, ne ödendi? Yanıt yok. E, ben şimdi nasıl denetliyorum Türkiye Varlık Fonunu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yasada var Sayın Yavuzyılmaz. Varlık Fonunun nasıl denetleneceği yasada var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman şöyle yapalım: Ben, şimdi bağımsız denetim kuruluşları var ya, bana söyleyin Türkiye Varlık Fonunu hangi kuruluş denetliyorsa ona yazı yazayım, talep edeyim ondan. “KİT Komisyonu üyesi olarak bu ilgili şirket Türkiye Varlık Fonuna, devlete ne kadar yıllık ödeme yapmayı taahhüt etmiş, ne kadarını yapmış, yapmamış?” diye gidip bağımsız denetim şirketine mi soracağım? Türkiye Varlık Fonunun yetkilisi burada, ona soracağım. Neden soracağım? Bir kamu zararının doğup doğmadığıyla ilgili olarak bir analiz, bir değerlendirme yapmam lazım. Niye?

Millî Piyango İdaresi ek bütçe kanun teklifinde bir bütçe istiyor değil mi? E, bu ihtiyacın niye doğduğunu anlamak için benim devrettikten sonra kaybettiği geliri ve onun kaybettiği ama daha fazlasıyla Türkiye Varlık Fonunun kazanması gereken geliri kazanıp kazanmadığını birbiriyle kıyaslamam, arada mahrum kaldığı kısmı ona göre hesaplamam lazım. Yani Türkiye Varlık Fonu temsilcisi eğer buradaysa, eğer sadece burada konuşulanları dinleyip, gidip Türkiye Varlık Fonu binasının içindeki diğer yetkililere aktarmak dışında bir görevi varsa burada bulunmasının, tıpkı Sayıştay temsilcisinin bulgusuyla ilgili zaman zaman gelen değerlendirmeleri aydınlatmak açısından yanıt verdiği gibi ve bugüne kadar diğer işte, enerji kurumlarında görev alan pek çok bakanlık yetkilisinin de yanıt verdiği gibi şu anda Türkiye Varlık Fonu temsilcisinin yanıt vermesini talep ediyorum. Yazılı yanıt vermediğini de biliyoruz, vermeyecekse de KİT Komisyonunun ciddiyetine halel getirmemesi açısından doğabilecek bu sıkıntılı durumu şimdiden söz alıp açıklayarak ortadan kaldırılmasını talep ediyoruz. Aksi takdirde, Türkiye Varlık Fonu denetlenebilir bir kurum olmaktan çıkar, üzerine bir kez daha burada kocaman bir soru işaretini hep birlikte koymuş oluyoruz.

Teşekkür ediyorum. Sayın Genel Müdüre ve Yönetim Kurulu üyelerine de çalışmalarında başarılar diliyorum. Bu şans oyunlarını yeniden Millî Piyango İdaresi her an tekrar kendisi oynatacakmış gibi de hazır olmalarını onlardan bekliyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Şimdi Varlık Fonunun denetimiyle ilgili konuya değinmiştiniz, ilgili kurumun kanunuyla ilgili burada bir hüküm var: “Şirket, şirket tarafından kurulacak diğer şirketler Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığı tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir.” diyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yine kanun maddesini okudunuz ve bitti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben soru soruyorum ve soruya yanıt istiyorum bir milletvekili olarak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İşte, bu sorunuzun yanıtı olarak ben de bunu söyledim.

Sayın Yavuzyılmaz, teşekkür ediyorum.

Evet, böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarımızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; biz bütün soruları ve bilgi taleplerini titizlikle not ettik. Genel itibarıyla rakamsal veriler gerektiği için, istatistiksel veriler ve raporlamalar gerektiği için süresi içerisinde yazılı olarak makamınıza, vekillerimize arz edeceğiz.

Bu minvalde çok teşekkür ederiz idaremize bu fırsatı vermiş olduğunuz için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı bilançosu ve 640 milyon 163 bin 593,38 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bilançosu ve 297 milyon 627 bin 993,11 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için sözü tekrar size veriyorum.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR - Saygıdeğer Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; Milli Piyango İdaremiz seksen iki senedir kamuya en güzel şekilde kaynak üretme çabası içerisinde olan bir kurum. Bu vesileyle, hem denetim faaliyetlerimizin hem de yeni kaynak faaliyetlerimizin artarak devam edeceğini ve inşallah, önümüzdeki senelerde idaremizin daha faal ve sosyal sorumluluk projelerine daha destek olacak şekilde kazanç ve yeni kaynaklar üretmiş olduğu tablosuyla huzurlarınıza gelmek istiyoruz ve bu kararlılıkla çalışıyoruz.

Bizleri dinlediğiniz için sonsuz teşekkürlerimizi arz ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biz de teşekkür ediyoruz. Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, kolaylıklar diliyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize, 30 Haziran 2022 Perşembe günü Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi ile bağlı ortaklıklarının 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Yarın saat 11.00'de toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.54